

מספר פנימי : 2203827
מספר סימוכין: 2023-000659
נספח מס' מ-1612/א'
(פ/574/25; פ/1478/25)
(פ/1765/25)

**הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות
התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023**

- א. הצעת חוק זו נדונה בכנסת בקריאה הראשונה ביום ו' בניסן התשפ"ג (28 במרץ 2023) [בישיבה שהחלה ביום ה' בניסן התשפ"ג (27 במרץ 2023)], והועברה לוועדת הכנסת, לקביעת הוועדות שיטפלו בהכנתה לקריאה השנייה ולקריאה השלישית.
- ב. בתוקף סמכותה לפי סעיפים 83 ו-98 לתקנון הכנסת, קבעה ועדת הכנסת ביום ח' בניסן התשפ"ג (30 במרץ 2023) כי ועדות אלה ידונו בפרקים ובסעיפים כמפורט להלן מתוך הצעת החוק והודעה על כך נמסרה לכנסת:
- (1) **ועדת הכספים:** פרק א' (מטרת החוק); פרק ב' (מקרקעי הקרן הקיימת לישראל – היטל מימון פיתוח); פרק ד' (מיסוי בשוק הדיור), למעט סעיפים 8-10 (התחדשות עירונית); פרק ט' (מסים), למעט סעיפים 40-41 ו-45-47; פרק י' (צמצום השימוש במזומן); פרק י"א (תחילה).
- (2) **ועדת החוקה, חוק ומשפט:** פרק ג' (גבייה ממשלתית); פרק ה' (ביטוח לאומי), רק סעיפים 15(3) עד 15(5), 18 ו-20(ב) (בעניין חוק חדלות פירעון).
- (3) **ועדת הפנים והגנת הסביבה:** פרק ד' (מיסוי בשוק הדיור), רק סעיפים 10-8 (התחדשות עירונית).
- (4) **ועדת העבודה והרווחה:** פרק ה' (ביטוח לאומי), למעט סעיפים 15(3) עד 15(5), 18 ו-20(ב) (בעניין חוק חדלות פירעון); פרק ח' (גמלאות וקצבת גישור), למעט סעיפים 30(4), 30(5), 31(א) (בעניין פנסיית גישור).
- (5) **ועדת החוץ והביטחון:** פרק ח' (גמלאות וקצבת גישור), רק סעיפים 30(4), 30(5), 31(א) (בעניין פנסיית גישור).
- ג. ביום י"א בניסן התשפ"ג (2 באפריל 2023) החליטה הכנסת, בהתאם להוראות סעיף 84(ב) לתקנון הכנסת, לאשר את החלטת ועדת הכנסת לפצל פרקים וסעיפים אלה מהצעת החוק ולהעבירם לוועדות אלה:
- (1) **ועדת הבריאות:** פרק ו' (התאגיד לפיקוח וטרינרי).
- (2) **ועדת הפנים והגנת הסביבה:** פרק ז' (רכבת תחתית (מטרו) – רכיב למימון).
- (3) **ועדת החוקה, חוק ומשפט:** פרק ט' (מסים), רק סעיפים 45-47.
- (4) **ועדת הכנסת:** פרק ט' (מסים), רק סעיפים 40-41.

ד. ביום כ' באייר התשפ"ג (11 במאי 2023) החליטה ועדת הכנסת, בהתאם להוראות סעיף 84(ד) לתקנון הכנסת, לאשר את מיזוג פרק ה' (ביטוח לאומי) עם הצעות החוק המפורטות להלן:

- (1) הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - כפל קצבאות), התשפ"ג-2022 (פ/25/574) **(יוזמת הצעת החוק: חברת הכנסת אפרת רייטן מרום);**
- (2) הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - כפל קצבאות), התשפ"ג-2023 (פ/25/1478) **(יוזמי הצעת החוק: חברי הכנסת אימאן ח'טיב יאסין, מנסור עבאס, ווליד טאהא);**
- (3) הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - כפל קצבאות), התשפ"ג-2023 (פ/25/1765) **(יוזם הצעת החוק: חבר הכנסת מיכאל מרדכי ביטון).**

הצעת החוק מוגשת - בצירוף הסתייגויות - לקריאה השנייה ולקריאה השלישית ביום ב' בסיוון התשפ"ג (22 במאי 2023).

להצעת החוק הוגשו בקשות רשות דיבור.

יוזמי הצעות החוק הפרטיות: חברי הכנסת אפרת רייטן מרום, אימאן ח'טיב יאסין, מנסור עבאס, ווליד טאהא, מיכאל מרדכי ביטון

תוכן עניינים

הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023

- פרק א': מטרת החוק - 1 -
1. מטרה - 1 -
- פרק ב': גבייה ממשלתית - 1 -
2. תיקון חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות - 1 -
3. תיקון חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים (תיקון מס' 2 והוראת שעה) ותחילה - 7 -
- פרק ג': מיסוי בשוק הדיור - 8 -
- סימן א': התחדשות עירונית - 8 -
4. תיקון חוק מיסוי מקרקעין - 8 -
5. תיקון חוק מיסוי מקרקעין – תחילה ותחולה ותקנות ראשונות - 19 -
6. תיקון חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 62 – הוראת שעה) - 20 -
7. תיקון חוק מס ערך מוסף - 20 -
8. תיקון חוק התכנון והבנייה - 20 -
- סימן ב': מיסוי מקרקעין - 22 -
9. תיקון חוק מיסוי מקרקעין ותחילה - 22 -
10. תיקון חוק מיסוי מקרקעין – הוראת שעה לעניין שחלוף דירה - 23 -
11. הוראת שעה לעניין חוק מיסוי מקרקעין - 23 -
- סימן ג': שכירות - 27 -
12. תיקון פקודת מס הכנסה - 27 -
13. פקודת מס הכנסה – תחילה - 29 -
14. תיקון חוק מס ערך מוסף - 29 -
- פרק ד': גמלאות וקצבת גישור - 30 -
- סימן א': רכיב שכר מוחרג - 30 -
15. תיקון חוק שירות המדינה (גמלאות) - 30 -
16. תיקון חוק שירות הקבע (גמלאות) - 31 -
17. סימן א' – תחולה - 32 -
- סימן ב': דירוג מחקר ביטחוני - 32 -
18. תיקון חוק שירות הקבע (גמלאות) ותחילה - 32 -
- סימן ג': קצבת גישור ומסלולי העסקה בשירותי הביטחון - 34 -
19. תיקון חוק שירות המדינה (גמלאות) - 34 -
20. חוק שירות המדינה (גמלאות) – תחילה ותחולה - 35 -
- פרק ה': ביטוח לאומי - 36 -
- סימן א': הקצבות אוצר המדינה למוסד לביטוח לאומי - 36 -
21. תיקון חוק הביטוח הלאומי - 36 -

22. תיקון חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019)..... - 36 -
- סימן ב': תשלום בשל פגיעה בעבודה - 36 -
23. תיקון חוק הביטוח הלאומי - 36 -
24. תיקון חוק הביטוח הלאומי – הוראת שעה לעניין תשלום לענף נפגעי עבודה..... - 38 -
- סימן ג': הבטחת הכנסה – הורה עצמאי..... - 38 -
25. תיקון חוק הבטחת הכנסה..... - 38 -
26. סימן ג' – תחילה ותחולה..... - 39 -
- סימן ד': הבטחת הכנסה – מענק חימום - 39 -
27. תיקון חוק הבטחת הכנסה – הוראת שעה..... - 39 -
- סימן ה': חישוב הכנסה לעניין זכאות לגמלאות שונות..... - 39 -
28. תיקון חוק הביטוח הלאומי - 39 -
29. תיקון חוק הבטחת הכנסה..... - 40 -
30. סימן ה' – תחילה, תחולה והוראת מעבר..... - 40 -
- סימן ו': ביטוח זכויות עובדים בהליכי חדלות פירעון..... - 41 -
31. תיקון חוק הביטוח הלאומי - 41 -
32. תיקון חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי..... - 42 -
33. סימן ו' – תחילה ותחולה..... - 42 -
- פרק ו': מסים..... - 43 -
- סימן א': בעל עסק זעיר..... - 43 -
34. תיקון פקודת מס הכנסה..... - 43 -
35. תיקון חוק מס ערך מוסף..... - 46 -
36. תיקון חוק הביטוח הלאומי - 47 -
37. סימן א' – תחילה..... - 47 -
- סימן ב': הקצאת מספרי חשבונות..... - 47 -
38. תיקון חוק מס ערך מוסף – הוראת שעה..... - 47 -
39. סימן ב' – תחולה..... - 53 -
- סימן ג': הוראות שונות..... - 53 -
40. תיקון פקודת מס הכנסה..... - 53 -
41. סימן ג' – תחולה..... - 54 -
- פרק ז': תחילה..... - 54 -
42. תחילה..... - 54 -

הצעת חוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית

מספר פנימי : 2203827
מספר סימוכין: 2023-000659
נספח מס' מ-1612/א'
(פ/574/25 ; פ/1478/25)
(פ/1765/25)

חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024),
התשפ"ג-2023

פרק א': מטרת החוק

מטרה 1. חוק זה בא לתקן חוקים שונים ולקבוע הוראות נוספות כדי לשמור על מדיניות פיסקלית אחראית, לעמוד בתקרת הגירעון ובמגבלת ההוצאה הממשלתית, ולהגדיל את הכנסות המדינה ואת תקבוליה, תוך חיזוק הצמיחה במשק, שינוי סדרי העדיפויות הלאומיים וצמצום הפערים, והכול בהתאם ליעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2023 ו-2024.

פרק ב': גבייה ממשלתית

2. תיקון חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995¹ (להלן – חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות) –

(1) בסעיף 1 –

(א) אחרי ההגדרה "גוף ציבורי" יבוא:

"המצאה" – המצאה לפי פרק י"ט לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט-2018²;

(ב) בהגדרה "חוב" –

(1) בפסקה (7), בסופה יבוא:

"(ז) חוק המנוי בתוספת הרביעית; חוב מכוח פסקת משנה זו לא ייגבה באמצעות פקודת המיסים (גבייה) אף אם אותה פקודה חלה עליו";

¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 170; התשפ"ב, עמ' 1010.
² ק"ת התשע"ט, עמ' 422.

צ'זי ארלייט

22/5/2023

(2) אחרי פסקה (16א) יבוא :

"(16ב) קנס או הוצאות שהטילו ועדת משמעת, ועדת אתיקה או בית דין מכוח חוק המנוי בתוספת החמישית;" ;

(2) בסעיף 2(ב1), בסופו יבוא :

"(6) הסמכות להורות על ביצוע תחליף המצאה לפי סעיף 5(ג).";

(3) בסעיף 5 –

(א) במקום סעיף קטן (א) יבוא :

"(א) לא יינקטו הליכים לגביית החוב לפי חוק זה בטרם תישלח לחייב דרישה לתשלום החוב במקביל בשתי דרכים – האחת בדואר רגיל והשנייה בהמצאה, ובהן יצוין המועד שבו על החייב לשלם את החוב (להלן – הדרישה לתשלום החוב).";

(ב) בסעיף קטן (ב), המילים "או את דרישת התשלום הנוספת" – יימחקו, ובמקום "דרישת התשלום הנוספת לעניין אותו חוב" יבוא "הדרישה לתשלום החוב";

(ג) בסעיף קטן (ג) –

(1) האמור בו יסומן כפסקה (1), ובה, במקום "המצאה של דרישת תשלום נוספת לחייב" יבוא "המצאה לפי סעיף קטן (א)";

(2) אחרי פסקה (1) יבוא :

"(2) על אף האמור בפסקה (1), מנהל המרכז או סגנו רשאי להורות על ביצוע תחליף המצאה של דרישת תשלום החוב כאמור בסעיף 164 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשע"ט–2018, אם התקיימו כל אלה :

(א) הוטל קנס על ידי בית המשפט, והחייב נכח בעת מתן גזר הדין ;

(ב) לא חלפו שנתיים ממתן גזר הדין ;

(ג) לא ניתן היה לבצע המצאה של דרישת התשלום לחייב בכל אחת מכתובות החייב שיש באפשרות מנהל המרכז או עובד המרכז שהוא הסמיך לכך לקבל לפי סעיף 6.

(3) מנהל המרכז או סגנו יורה על דרך ביצוע תחליף ההמצאה כאמור בפסקה (2) בדרך הנראית לו מתאימה ביותר להבאת דרישת התשלום לידיעת החייב, לאחר שבחן את מאפייני החייב ואת הסיבות למניעת ההמצאה, וינמק את החלטתו.

(4) מנהל רשות האכיפה והגבייה, כהגדרתו בסעיף 1 לחוק ההוצאה לפועל, ידווח לוועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, מדי שנה, על אופן היישום של פסקאות (2) ו-(3).";

(ד) בסעיף קטן (ד)(1), במקום "דרישת תשלום או דרישת תשלום נוספת" יבוא "הדרישה לתשלום החוב";

(4) בסעיף 6(ב)(4), במקום "או דרישת תשלום נוספת" יבוא "החוב";

(5) בסעיף 7א(א)(2), במקום "בהמצאה מלאה דרישה נוספת לתשלום, לפי הוראות סעיף 5" יבוא "בהמצאה מלאה, דרישה לתשלום החוב לפי הוראות סעיף 5";

(6) בסעיף 13, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) בלי לגרוע מהאמור בפסקאות (13) ו-(14) להגדרה "חוב" שבסעיף 1, שר המשפטים רשאי, בהסכמת השר הנוגע בדבר ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, לשנות בצו את התוספת הרביעית ואת התוספת החמישית.";

(7) אחרי התוספת השלישית יבוא:

"תוספת רביעית"

(פסקה (7)(ז) להגדרה "חוב" בסעיף 1)

צוק אביב

22/5/2023

- (1) פקודת המדידות³;
- (2) פקודת המיילדות⁴;
- (3) פקודת המכס⁵;
- (4) פקודת המכרות⁶;
- (5) פקודת בריאות העם, 1940⁷;
- (6) חוק הנפט, התשי"ב-1952⁸;
- (7) חוק הפיקוח על קידוחי מים, התשט"ו-1955⁹;
- (8) חוק רואי חשבון, התשט"ו-1955¹⁰;
- (9) חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957¹¹;
- (10) חוק רישום ציוד הנדסי, התשי"ז-1957¹²;
- (11) חוק הבלו על הדלק, התשי"ח-1958¹³;
- (12) חוק המים, התשי"ט-1959¹⁴;
- (13) חוק הספנות (כלי שיט), התשי"ך-1960¹⁵;
- (14) פקודת התעבורה¹⁶;
- (15) חוק רישוי שירותי התעופה, התשכ"ג-1963¹⁷;
- (16) חוק הפטנטים, התשכ"ז-1967¹⁸;

³ חוקי אי"י, כרך ב', עמ' 1368.

⁴ חוקי אי"י, כרך ב', עמ' 903.

⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 3, עמ' 39.

⁶ חוקי אי"י, כרך ב', עמ' 910.

⁷ ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' 191.

⁸ ס"ח התשי"ב, עמ' 322.

⁹ ס"ח התשט"ו, עמ' 84.

¹⁰ ס"ח התשט"ו, עמ' 26.

¹¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 24.

¹² ס"ח התשי"ז, עמ' 145.

¹³ ס"ח התשי"ח, עמ' 160.

¹⁴ ס"ח התשי"ט, עמ' 169.

¹⁵ ס"ח התשי"ך, עמ' 70.

¹⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

¹⁷ ס"ח התשכ"ג, עמ' 104.

¹⁸ ס"ח התשכ"ז, עמ' 148.

צדק אלוטו

22/5/2023

- (17) חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968¹⁹ ;
- (18) חוק רישום קבלנים לעבודות הנדסה בנאיות, התשכ"ט-1969²⁰ ;
- (19) פקודת הנמלים [נוסח חדש], התשל"א-1971²¹ ;
- (20) חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972²² ;
- (21) חוק הספנות (ימאים), התשל"ג-1973²³ ;
- (22) חוק הנוטריונים, התשל"ו-1976²⁴ ;
- (23) פקודת הרופאים [נוסח חדש], התשל"ז-1976²⁵ ;
- (24) חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977²⁶ ;
- (25) פקודת רופאי השיניים [נוסח חדש], התשל"ט-1979²⁷ ;
- (26) פקודת היבוא והיצוא, [נוסח חדש], התשל"ט-1979²⁸ ;
- (27) פקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981²⁹ ;
- (28) פקודת ההסגר [נוסח חדש], התשמ"א-1981³⁰ ;
- (29) חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981³¹ ;
- (30) חוק השימוש בהיפנוזה, התשמ"ד-1984³² ;
- (31) פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985³³ ;
- (32) חוק הגז (בטיחות ורישוי), התשמ"ט-1989³⁴ ;

¹⁹ ס"יח התשכ"ח, עמ' 204.

²⁰ ס"יח התשכ"ט, עמ' 218.

²¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 20, עמ' 443.

²² ס"יח התשל"ב, עמ' 90.

²³ ס"יח התשל"ג, עמ' 329.

²⁴ ס"יח התשל"ו, עמ' 196.

²⁵ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 30, עמ' 594.

²⁶ ס"יח התשל"ז, עמ' 158.

²⁷ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 32, עמ' 614.

²⁸ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 32, עמ' 625.

²⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 35, עמ' 694.

³⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 35, עמ' 747.

³¹ ס"יח התשמ"א, עמ' 208.

³² ס"יח התשמ"ד, עמ' 170.

³³ ס"יח התשמ"ה, עמ' 84.

³⁴ ס"יח התשמ"ט, עמ' 108.

- (33) חוק העיסוק באופטומטריה, התשנ"א-1991³⁵;
- (34) חוק הרופאים הווטרינרים, התשנ"א-1991³⁶;
- (35) חוק החומרים המסוכנים, התשנ"ג-1993³⁷;
- (36) חוק המתווכים במקרקעין, התשנ"ו-1996³⁸;
- (37) חוק שירותי הובלה, התשנ"ז-1997³⁹;
- (38) חוק שמאי מקרקעין, התשס"א-2001⁴⁰;
- (39) חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-
2005⁴¹;
- (40) חוק הקרינה הבלתי מייננת, התשס"ו-2006⁴²;
- (41) חוק להסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008⁴³;
- (42) חוק הגנה על בריאות הציבור (מזון), התשע"ו-2015⁴⁴;
- (43) חוק הפיקוח על שירותים (שירותים פיננסיים מוסדרים),
התשע"ו-2016⁴⁵;
- (44) חוק רישוי שירותים ומקצועות בענף הרכב, התשע"ו-2016⁴⁶.

תוספת חמישית

(פסקה (16) להגדרה "חוב" בסעיף 1)

- (1) חוק רואי חשבון, התשט"ו-1955⁴⁷;
- (2) חוק המהנדסים והאדריכלים, התשי"ח-1958⁴⁸;

³⁵ ס"ח התשנ"א, עמ' 191.

³⁶ ס"ח התשנ"א, עמ' 76.

³⁷ ס"ח התשנ"ג, עמ' 28.

³⁸ ס"ח התשנ"ו, עמ' 70.

³⁹ ס"ח התשנ"ז, עמ' 222.

⁴⁰ ס"ח התשס"א, עמ' 436.

⁴¹ ס"ח התשס"ה, עמ' 889.

⁴² ס"ח התשס"ו, עמ' 158.

⁴³ ס"ח התשס"ח, עמ' 720.

⁴⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 36, עמ' 749.

⁴⁵ ס"ח התשע"ו, עמ' 1098.

⁴⁶ ס"ח התשע"ו, עמ' 970.

⁴⁷ ס"ח התשט"ו, עמ' 26.

⁴⁸ ס"ח התשי"ח, עמ' 108.

- (3) חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב-1972⁴⁹;
- (4) חוק הנוטריונים, התשל"ו-1976⁵⁰;
- (5) חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977;
- (6) פקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981;
- (7) חוק המתווכים במקרקעין, התשנ"ו-1996⁵¹;
- (8) חוק שמאי מקרקעין, התשס"א-2001⁵²;
- (9) חוק להסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008."

3. תיקון חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים (תיקון מס' 2 והוראת שעה), התשפ"ב-2022⁵³ (בסעיף זה – תיקון מס' 2), בסעיף 17, המתקן את סעיף 5 לחוק המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות, במקום פסקה (1) יבוא:

תיקון חוק פנייה לגופים ציבוריים באמצעי קשר דיגיטליים (תיקון מס' 2 והוראת שעה) ותחילה

"(1) בסעיף קטן (א), אחרי "התשע"ט-2018" יבוא "או בדרך שמתקיימים לגביה התנאים הקבועים בסעיפים 3 או 3 לחוק תקשורת דיגיטלית עם גופים ציבוריים, התשע"ח-2018⁵⁴;"

(ב) תחילתו של סעיף קטן (א) ביום תחילתו של תיקון מס' 2 כאמור בסעיף 19 שבו, לפי העניין.

⁴⁹ ס"ח התשל"ב, עמ' 90.
⁵⁰ ס"ח התשל"ו, עמ' 196.
⁵¹ ס"ח התשנ"ו, עמ' 70.
⁵² ס"ח התשס"א, עמ' 436.
⁵³ ס"ח התשפ"ב, עמ' 870.
⁵⁴ ס"ח התשע"ח, עמ' 902.

פרק ג': מיסוי בשוק הדיור

סימן א': התחדשות עירונית

תיקון חוק מיסוי 4. בחוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג-1963⁵⁵ (בפרק זה – חוק מיסוי מקרקעין) –

(1) בסעיף 49ט(א), בהגדרה "קשיש", בפסקה (1) שבה, במקום "מלאו לו 70 שנים והתגורר" יבוא "התגורר", ובמקום הסיפה החל במילים "בתקופה של שנתיים" יבוא "וכן התגורר דרך קבע באותה יחידה במועד החתימה על ההסכם עמו והתקיים בו אחד מאלה:

(א) במועד שבו נחתם הסכם מכירה ראשון כאמור בסעיף 49כ על ידי אחד מבעלי הדירות בבית המשותף מלאו לו 70 שנים, ובאותו מועד הוא התגורר ביחידת המגורים הנמכרת שנתיים רצופות לפחות;

(ב) הוא נזקק לשירותי סיעוד; לעניין זה, "נזקק לשירותי סיעוד" – אדם שבמועד שבו נחתם הסכם מכירה ראשון כאמור בסעיף 49כ על ידי אחד מבעלי הדירות בבית המשותף ובמועד החתימה על ההסכם עימו היה זכאי לגמלת סיעוד לפי סעיף 224(א)(5) או (6) לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995;";

(2) בסעיף 49כב –

(א) בסעיף קטן (א) –

(1) בפסקה (1) –

(א) ברישה, במקום "המוכר ליזם את הזכויות שיש לו ביחידת מגורים במתחם (בפרק זה – יחידת המגורים הנמכרת), ולעניין פינוי לשם בינוי – המוכר ליזם את כל הזכויות שיש לו ביחידת המגורים הנמכרת" יבוא "לעניין פינוי לשם בינוי – המוכר ליזם את כל הזכויות שיש לו ביחידת מגורים במתחם (בפרק זה – יחידת המגורים הנמכרת)", המילים "ותמורה כספית אחרת" – יימחקו, ובמקום "והתמורה הכספית הנוספת לא עליו" יבוא "לא עלה";

⁵⁵ ס"ח התשכ"ג, עמ' 156; התשפ"ג, עמ' 134.

(ב) בהגדרה "תקרת השווי", בפסקה (1) שבה, במקום
"49א(ב)(1)" יבוא "49א(א)(1)";

(2) בפסקה (2) –

(א) ברישה, אחרי "על תקרת השווי" יבוא "או שניתנה
למוכר גם תמורה כספית";

(ב) בפסקת משנה (א), במקום "כתקרת השווי" יבוא
"כשווי יחידת המגורים החלופית או כתקרת השווי, לפי
הנמוך";

(ג) בפסקת משנה (ב), במקום "כתקרת השווי" יבוא
"כשווי יחידת המגורים החלופית או כתקרת השווי, לפי
הנמוך" ואחרי "כהפרש השווי" יבוא "בהפחתת התמורה
הכספית";

(ד) אחרי פסקת משנה (ג) יבוא :

"(ד) היה המוכר יחיד ותמורת יחידת המגורים
הנמכרת ניתנה זכות ביחידת מגורים חלופית וגם
תמורה כספית, יחושב המס על חלק השבח המיוחס
לתמורה הכספית עד גובה תקרת השווי, לפי האמור
בסעיף 48א(ב)(1).";

(ב) אחרי סעיף קטן (א2) יבוא :

"(א3) מוכר כאמור בסעיף קטן (א1) אשר תמורת יחידת
המגורים הנמכרת ניתנה לו גם תמורה כספית, יקראו את סעיף
קטן (א), לגבי דירה אחת שמכר במתחם, בשינויים אלה :

(1) בפסקה (1), ברישה, אחרי "ביחידת מגורים חלופית
אחת" יבוא "וגם תמורה כספית" ובמקום "ובלבד ששווי
הזכות ביחידת המגורים החלופית לא עלה על תקרת
השווי" יבוא "ובלבד ששווי הזכות ביחידת המגורים
החלופית והתמורה הכספית לא עלו על תקרת השווי";

(2) בפסקה (2) –

(א) ברישה, במקום "עלה שוויה של הזכות ביחידת המגורים החלופית על תקרת השווי או שניתנה למוכר גם תמורה כספית" יבוא "עלה שוויין של הזכות ביחידת המגורים החלופית והתמורה הכספית על תקרת השווי";

(ב) בפסקת משנה (א), במקום "יראו את המוכר כמוכר זכות ביחידת מגורים ששוויה כשווי יחידת המגורים החלופית או תקרת השווי, לפי הנמוך" יבוא "יראו את המוכר כמוכר זכות ביחידת מגורים ששוויה כתקרת השווי".

(4א) (1) בסעיף קטן זה –

"מתחם מזכה" – מתחם פינוי בינוי הכולל גם מבנים המיועדים לעיבוי בנייה ונמצא באזור מוטב כהגדרתו בסעיף 49לב או מתחם פינוי בינוי הכולל גם מבנים המיועדים לעיבוי בנייה שהמנהל, לאחר שהתייעץ עם מנהל הרשות הממשלתית להתחדשות עירונית, אישר לעניין זה מטעמים מיוחדים בהחלטה מנומקת בכתב;
"שירותי בנייה" – כל אחד מאלה:

(1) חיזוק של המבנה שבו יחידת המגורים שזכויות בה נמכרו;

(2) הרחבת יחידת דיור הקיימת במבנה, ובלבד ששטח היחידה לאחר הרחבתה אינו עולה על שטח דירת המגורים הקיימת בתוספת 25 מ"ר או על 120 מ"ר בסך הכול, לפי הגבוה;

(3) התקנת מעלית במבנה;

(4) עיצוב המבנה ושיפוץ;

(5) תשלום לכיסוי הוצאות הכרוכות בשירותי בנייה כפי שיקבע המנהל.

(2) המוכר לזום זכויות שיש לו ביחידת מגורים בבניין המיועד לעיבוי בנייה במתחם, שתמורתן ניתנו לו שירותי בנייה, זכאי בשל המכירה לפטור ממס לפי חוק זה.

(3) יראו תמורה בעד מכירה כאמור בפסקה (2), שניתנה שלא בשירותי בנייה, כדמי מכר של זכות אחרת במקרקעין אשר שווי רכישתה הוא חלק יחסי משווי הרכישה של הזכות הנמכרת, כיחס שבין התמורה האמורה לבין שווי הזכות הנמכרת, ובהתאם לכך ייוחסו גם הניכויים והתוספות.

(4) הוצאות שהוצאו לשם שירותי בנייה, שקיבל מוכר כתמורה למכירה כאמור בפסקה (2), לא יותרו בניכוי בעת מכירת יחידת המגורים שבה בוצעה הבנייה.

(5) נוסף על הוראות פסקה (2), המוכר לזום את כל הזכויות שיש לו ביחידת מגורים בבניין לשם עיבוי בנייה במתחם מזכה, שתמורתן ניתנה לו זכות ביחידת מגורים במתחם, זכאי בשל המכירה לפטור ממס לפי חוק זה לפי אותם התנאים הקבועים בפרק זה למתן פטור ממס למכירה כאמור בסעיף 49כב(א) ו-49א(2), ולעניין קשיש יחולו אף הוראות סעיפים 1כב49 ו-49כב2.

(6) נוסף על הוראות פסקה (2), המוכר לזום את הזכויות שיש לו ביחידת מגורים בבניין המיועד לעיבוי בנייה במתחם, שתמורתן ניתנו לו שירותי בנייה וגם תמורה כספית, זכאי בשל המכירה לפטור ממס לפי חוק זה; הפטור לפי פסקה זו יחול לגבי יחידת מגורים אחת בלבד של המוכר במתחם; שר האוצר יקבע בתקנות הוראות לעניין אופן חישוב מס השבח ומיסוי התמורה הכספית שנתקבלה לפי פסקה זו במכירת יחידת המגורים החלופית.";

(ג) בסעיף קטן (ב), במקום "לא יפחת משיעור" יבוא "שווה לשיעור" ובסופו יבוא "ולגבי דירה שמלוא הזכויות בה התקבלו בירושה – ובלבד ששיעור זכותו של המוכר ביחידת המגורים החלופית לא יפחת משיעור זכותו ביחידת המגורים הנמכרת.";

(ד) אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) הועברה יחידה לקרוב בפטור ממס לפי חוק זה בתקופת המיזם, יראו את המעביר ואת קרובו כמוכר אחד לעניין אותן יחידות; בסעיף קטן זה –

"קרוב" – לרבות איגוד השולט בו ואיגוד שבשליטת השולט בו;

"שליטה" – כמשמעותה בסעיף 2 ובשינויים אלה: בכל מקום בסעיף האמור, במקום "רובו של הון המניות" ייקרא "20% או יותר של הון המניות" ובמקום "את רובו של הסכום" ייקרא "20% או יותר של הסכום";

"תקופת המיזם" – התקופה המתחילה 24 חודשים לפני מועד החתימה על ההסכם למכירת הזכות הנמכרת, וסופה ביום המכירה כמשמעותו בסעיף 49כ.;"

(3) בסעיף 49כב(ב), אחרי פסקה (4) יבוא:

"(5) המכירה של דירת המגורים החלופית נעשתה עד שישה חודשים לאחר מועד הפינוי של יחידת המגורים הנמכרת.;"

(4) בסעיף 49כב, במקום "בסמוך לרכישת אותה יחידת מגורים מהיזם" יבוא "עד שבקשה להיתר בנייה מכוח תוכנית לפינוי ובינוי לגבי הבית המשותף שבו נמצאת היחידה הנמכרת נקלטה במוסד התכנון המוסמך לפי חוק התכנון והבנייה,;"

(5) בסעיף 49כג –

(א) בפסקה (2), אחרי "החלופית" יבוא "ואם תמורת יחידת המגורים הנמכרת ניתנה זכות ביחידת מגורים חלופית וגם תמורה כספית – כשהוא מוכפל ביחס שבין הפרש השווי לבין התוצאה המתקבלת מחיבור שווי יחידת המגורים החלופית והתמורה הכספית";

(ב) בפסקה (7) –

(1) במקום "ותמורה כספית נוספת" יבוא "וגם תמורה כספית אשר, כולה או חלקה, הייתה פטורה ממס לפי הוראות פרק זה";

(2) בהגדרה "סכום התמורה שמתחת לתקרת השווי", במקום
"התמורה הכספית הנוספת" יבוא "התמורה הכספית שהייתה
פטורה ממס";

(3) בכל מקום, במקום "סכום התמורה שמתחת לתקרת
השווי" יבוא "סכום התמורה הפטורה שמתחת לתקרת השווי";

(6) אחרי סעיף 49 כה יבוא:

"שווי הרכישה של 49.1. (א) בסעיף זה –
יזם ממשיך במכירה
שהתקיימה
בתקופה שמיום
הסכם המכירה ועד
לפני יום המכירה

"יום המכירה" של העסקה המקורית – כמשמעותו
בסעיף 49 כ;

"יזם ממשיך" – אחד מאלה:

(1) יזם הרוכש זכות במקרקעין מיזם
אחר, ובלבד שבמסגרת הסכם המכירה בין
היזמים הומחו ליזם הרוכש התחייבויות
היזם האחר כלפי המוכר לפי העסקה
המקורית;

(2) בפעולה באיגוד מקרקעין שהוא יזם –
רוכש הזכות באיגוד;

"עסקה מקורית" – מכירת זכות במקרקעין ליזם
כאמור בסעיף 49 כ, המותנית בתנאי מתלה.

(ב) החל מיום ההסכם למכירת זכויות ליזם
כאמור בסעיף 49 כ, יראו זכות שנרכשה בידי יזם
במכירה כאמור כזכות במקרקעין, ויחולו עליה
לעניין זה הוראות חוק זה החלות על זכות
במקרקעין.

(ג) על אף הוראות סעיף 49כה, לעניין חישוב מס הרכישה של זכות במקרקעין שרכש יזם ממשיך מהיזם האחר, בתקופה שמיום הסכם המכירה של העסקה המקורית ועד לפני יום המכירה של העסקה המקורית – ינוכה משווי המכירה של אותה הזכות שווי התמורות שהיזם אחר התחייב בהן כלפי המוכר לפי העסקה המקורית ואשר הומחו ליזם הממשיך לפי הסכם המכירה בין היזמים.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), בפעולה באיגוד כהגדרתה בסעיף 9(ב) שהיא הקצאה כהגדרתה בהגדרה "פעולה באיגוד" בסעיף 1, לעניין חישוב מס הרכישה של יזם ממשיך בתקופה שמיום הסכם המכירה של העסקה המקורית ועד לפני יום המכירה של העסקה המקורית, יראו כאילו שווי המכירה של הזכות שנרכשה בעסקה המקורית הוא אפס.

(ה) יראו את היזם הממשיך שביום המכירה של העסקה המקורית חב בהתחייבויות היזם כלפי המוכר לפי העסקה המקורית כאילו רכש את הזכות במקרקעין מהמוכר בעסקה המקורית."

(7) בסעיף 49כז, אחרי "49כב(א)" יבוא "ר(א3)";

(8) בכותרת "פרק חמישי 5", במקום "לפי תמ"א 38" יבוא "לפי תוכנית החיזוק";

(9) בסעיף 49לב –

(א) אחרי ההגדרה "אזור מוטב" יבוא:

"אזור פריפריאלי" – אזור הנמצא בנגב, כהגדרתו בחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב–1991, או בגליל, כהגדרתו בחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג–1993;

"דירת מגורים" – דירה או חלק מדירה המשמשת למגורים, לרבות למגורי המחזיק בה ואשר שימשה למגורים כאמור במשך תקופה של שנתיים רצופות לפחות, לפני המועד שבו נחתם הסכם מכירה ראשון בבניין שבו נמצאת הדירה;

"הסכם מכירה ראשון" – עסקה ראשונה לפי תוכנית החיזוק כהגדרתה בחוק החיזוק;

(ב) בהגדרה "זכויות בנייה לפי תוכנית החיזוק בדרך של הריסה", המילים "לרבות תוכנית מפורטת שהוכנה על פי הוראות תוכנית החיזוק שמטרתה חיזוק מבנים קיימים מפני רעידות אדמה" – יימחקו;

(ג) אחרי ההגדרה "זכויות בנייה לפי תוכנית החיזוק בדרך של הריסה" יבוא:

"חוק החיזוק" – חוק המקרקעין (חיזוק בתים משותפים מפני רעידות אדמה), התשס"ח-2008⁵⁶;

(ד) אחרי ההגדרה "מס מכירה" יבוא:

"קשיש" – כהגדרתו בסעיף 49ט, בשינויים המחויבים;

(ה) בהגדרה "שירותי בניה לפי תוכנית החיזוק", בפסקה (2) שבה, בסופה יבוא "ובלבד ששטח יחידת הדיור, לאחר הרחבתה, אינו עולה על שטח היחידה הקיימת בתוספת 25 מ"ר";

(ו) במקום ההגדרה "תוכנית החיזוק" יבוא:

"תוכנית החיזוק" – כהגדרתה בחוק החיזוק.

(ז) בהגדרה "תוכנית החיזוק בדרך של הריסה", במקום "בעניין הריסת מבנה והקמתו מחדש כפי שתהיה בתוקף מעת לעת" יבוא "שמתנה את מימושה בחיזוק המבנה מפני רעידות אדמה בדרך של הריסה ובנייה מחדש";

(10) אחרי סעיף 49לב2 יבוא:

⁵⁶ ס"ח התשס"ח, עמ' 154.

"שווי הרכישה של 349לב3. (א) בסעיף זה –

יזם ממשיך במכירה

שהתקיימה

בתקופה שמיום

הסכם המכירה ועד

לפני יום המכירה

"יום המכירה", של העסקה המקורית – כמשמעותו

בסעיף 149לב1 ;

"יזם" – מי שרוכש זכות נמכרת כמשמעותה

בסעיפים 49לג או 149לג1, לפי העניין, במבנה

לשם חיזוק המבנה בהתאם לתוכנית

החיזוק או לשם הריסת המבנה בהתאם

לתוכנית החיזוק בדרך של הריסה, רוכש

באותו המבנה זכות נמכרת ;

"יזם ממשיך" – אחד מאלה, לפי העניין :

(1) יזם הרוכש זכות במקרקעין מיזם

אחר, ובלבד שבמסגרת הסכם המכירה בין

היזמים הומחו ליזם הרוכש התחייבויות

היזם האחר כלפי המוכר לפי העסקה

המקורית ;

(2) בפעולה באיגוד מקרקעין שהוא יזם –

רוכש הזכות באיגוד ;

"עסקה מקורית" – מכירת זכות נמכרת ליזם לפי

סעיפים 49לג או 149לג1, המותנית בתנאי

מתלה.

(ב) החל מיום ההסכם למכירת זכות נמכרת

ליזם כאמור לפי סעיפים 49לג או 149לג1, יראו זכות

שנרכשה בידי יזם במכירה כאמור כזכות

במקרקעין, ויחולו עליה לעניין זה הוראות חוק זה

החלות על זכות במקרקעין.

(ג) על אף הוראות פרק שלישי, לעניין חישוב מס הרכישה של יזם ממשיך בתקופה שמיום הסכם המכירה של העסקה המקורית ועד לפני יום המכירה של העסקה המקורית, ינוכה משווי המכירה של אותה הזכות, שווי התמורות שהיזם התחייב בהן כלפי המוכר לפי העסקה המקורית ואשר הומחו ליזם הממשיך לפי הסכם המכירה בין היזמים.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), בפעולה באיגוד כהגדרתה בסעיף 9(ב) שהיא הקצאה כהגדרתה בהגדרה "פעולה באיגוד" בסעיף 1, לעניין חישוב מס הרכישה של יזם ממשיך בתקופה שמיום הסכם המכירה של העסקה המקורית ועד לפני יום המכירה של העסקה המקורית, יראו כאילו שווי המכירה של הזכות שנרכשה בעסקה המקורית היא אפס.

(ה) יראו את היזם הממשיך שביום המכירה של העסקה המקורית חב בהתחייבויות היזם כלפי המוכר לפי העסקה המקורית כאילו רכש את הזכות מהמוכר בעסקה המקורית." ;

(11) בסעיף 49לג –

(א) במקום סעיף קטן (ג) יבוא :

"(ג) (1) הפטור לפי סעיף זה יינתן בשל מכירת הזכויות בשתי דירות מגורים בבניין, לכל היותר, ובלבד ששיעור זכותו של המוכר בדירת המגורים החלופית יהיה שווה לשיעור זכותו בדירת המגורים הנמכרת, ובדירה שמלוא הזכויות בה התקבלו בירושה – ובלבד ששיעור זכותו של המוכר בדירת המגורים החלופית לא יפחת משיעור זכותו ביחידת המגורים הנמכרת.

(2) על אף האמור בפסקה (1) –

(א) במכירת זכות במקרקעין על ידי קשיש או במכירת זכות במקרקעין באזור מוטב יחול הפטור לגבי שתי דירות מגורים שניתנו למוכר בשל מכירת זכויות בדירת מגורים אחת, ויחולו על שתי הדירות החלופיות ההוראות החלות על דירת מגורים חלופית;

(ב) במכירת זכויות בדירה ציבורית כהגדרתה בחוק זכויות הדייר בדיור הציבורי, התשנ"ח-1998⁵⁷, או במכירת זכות במקרקעין בדירת מגורים הנמצאת באזור פריפריאלי, הפטור לפי סעיף זה יינתן בשל מכירת הזכויות בדירת מגורים אחת או יותר בבניין, ובלבד ששיעור זכותו של המוכר בדירת המגורים החלופית שווה לשיעור זכותו בדירת המגורים הנמכרת.

(ג) במכירת זכות נמכרת כאמור בסעיף קטן (א) על ידי מוכר מוטב, שבה ניתנה לו, תמורת הזכות הנמכרת, דירת מגורים חלופית וגם תמורה כספית, יחולו הוראות סעיף 49(א3), בשינויים המחויבים; קיבל מוכר מוטב גם תמורה כספית הפטורה ממס לפי סעיף קטן זה, יחולו על התמורה הכספית הנוספת הוראות סעיף 49(ג7), בשינויים המחויבים; בסעיף קטן זה, "מוכר מוטב" – קשיש או מי שיחידת המגורים במתחם היא דירתו היחידה כמשמעותה לעניין פטור ממס לפי סעיף 49(ב2);

(ב) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) הועברה דירת מגורים לקרוב בפטור ממס לפי חוק זה, בתקופת המיזם, יראו את המעביר ואת קרובו כמוכר אחד לעניין אותה דירה; בסעיף קטן זה – "קרוב", "שליטה" ו"תקופת המיזם" – כהגדרתם בסעיף 49(ג), בשינויים המחויבים."

(ג) אחרי סעיף קטן (ו) יבוא:

⁵⁷ ס"ח התשנ"ח, עמ' 278.

"(1) (1) קשיש המוכר את כל הזכויות שיש לו בדירת מגורים חלופית שקיבל בעסקה כאמור בסעיף קטן (א), זכאי בשל המכירה לפטור ממס, ובלבד שהתקיימו כל התנאים הקבועים בסעיף 49כב(ב), בשינויים המחויבים; הוראות סעיפים 49כב(ג) ו-(ד) יחולו בשינויים המחויבים, ועל דירת מגורים הנרכשת על ידי הקשיש יחולו הוראות סעיף 49כד, בשינויים המחויבים.

(2) מכירה ליזם של זכות בדירת מגורים חלופית שקיבל קשיש, בעסקה כאמור בסעיף קטן (א), תהיה פטורה ממס וממס רכישה, ובלבד שהתקיימו התנאים הקבועים בסעיף 49כב(א) בשינויים המחויבים, והוראות סעיף 49כב(ב) ו-(ג) יחולו, בשינויים המחויבים; הוראות פסקה זו יחולו גם לגבי מוכר שאינו קשיש אך הוא או בן זוגו נזקק לשירותי סיעוד כמשמעותם בסעיף 49ג(ב), ובלבד שהתקיימו התנאים שבסעיף 49כב(ג), בשינויים המחויבים."

(12) בסעיף 49ל2, בכל מקום, במקום "ב' בסיוון התשפ"ו (18 במאי 2026)" יבוא "ט' בטבת התשצ"ג (31 בדצמבר 2033)".

(א) הוראות סעיפים 49כ1 ו-49לב3 לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחם בסימן זה, יחולו על זכות שנרכשה בעסקה כאמור בסעיפים האמורים, החל מיום תחילתו של חוק זה ואילך.

5. חוק מיסוי מקרקעין – תחילה, תחולה ותקנות ראשונות

(ב) הוראות סעיפים 49יט, 49כב(ב), 49כג, 49לב ו-49לג(ג), (ג) ו-(11), למעט פסקה (1) סיפה שבסעיף קטן (ג), לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחם בסימן זה, יחולו על מכירת זכות במקרקעין, שיום המכירה שנקבע לגביה על פי סעיף 49כ או 49לב1 לחוק מיסוי מקרקעין, לפי העניין, חל ביום תחילתו של חוק זה או לאחריו.

(ג) הוראות סעיף 49לג(ד) לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחו בסימן זה, יחולו על העברה של יחידת מגורים לקרוב שנעשתה מיום תחילתו של חוק זה ואילך.

(ד) הוראות סעיפים 49כב ו-49לג(ג)(1) סיפה, כנוסחם בסימן זה, יחולו על מכירת זכות במקרקעין, שהעסקה לגביה נעשתה ארבעה חודשים מיום תחילתו של חוק זה ואילך.

(ה) תקנות ראשונות לפי סעיף 49כב(א)4(6) כנוסחו בסימן זה יותקנו עד ליום י"ח בכסלו התשפ"ד (1 בדצמבר 2023).

6. תיקון חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה) (תיקון מס' 62 – הוראת שעה), התשס"ח–2008⁵⁸, בסעיף 3, במקום "עד יום ב' בסיוון התשפ"ו (18 במאי 2026)" יבוא "עד יום ט' בטבת התשצ"ג (31 בדצמבר 2033)".

62 – הוראת שעה)

7. תיקון חוק מס ערך מוסף, התשל"ו–1975⁵⁹ – מוסף

(1) בסעיף 31א, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ב) במכירת זכות באזור מוטב כהגדרתו בסעיף 49לב לחוק מיסוי מקרקעין, ביחידה חלופית שנועדה לשמש לעסק, בידי יזם, וכן במתן שירותי בנייה במתחם על ידי יזם בתמורה לרכישת זכות על ידו ביחידה המשמשת לעסק במתחם, שנעשתה בהתאם להוראות סעיף 49כב לחוק האמור – יהיה המס על אותו חלק במחיר שאינו עולה על תקרת השווי כהגדרתה בפסקה (2) להגדרת "תקרת השווי" שבסעיף 49כב(א)(1) לחוק מיסוי מקרקעין בשיעור אפס, ובלבד ששיעור השטחים המשמשים לעסק באותו בניין אינו עולה על 25% מכלל השטחים הבנויים באותו הבניין; הוראות סעיף קטן זה יחולו על מוכר לגבי יחידה אחת בבניין."

(2) בסעיף 31ב, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ב) במכירת זכות בדירת מגורים חלופית, שחלות עליה הוראות סעיף 49לג(ו)(1)(2) לחוק מיסוי מקרקעין – יהיה המס בשיעור אפס."

8. תיקון חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה–1965⁶⁰, בתוספת השלישית, בסעיף 19, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא :

⁵⁸ ס"ח התשס"ח, עמ' ...; התש...
⁵⁹ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשע"ח, עמ' 956.
⁶⁰ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307; התשפ"ב, עמ' 1062.

"(ב3) מכירת זכויות על ידי קשיש כמשמעותה בסעיף 49לג1(ו1) לחוק מיסוי מקרקעין, שמתקיימים בה כל התנאים האמורים באותו סעיף, שנעשתה עד מועד קבלת היתר כאמור בפסקאות (10) או (10א) שבסעיף קטן (ב) לא יראו אותה כמימוש זכויות לעניין השבחה לפי אותן פסקאות; נמכרו זכויות כאמור, יראו לעניין תוספת זו ולעניין השבחה כאמור את מי שנמכרו לו אותן הזכויות כאילו רכש את הזכויות האמורות במועד שבו רכש אותן הקשיש; בסעיף קטן זה –

"חוק מיסוי מקרקעין" – חוק מיסוי מקרקעין (שבח ורכישה), התשכ"ג–

; 1963

"קשיש" – כהגדרתו בסעיף 49יט לחוק מיסוי מקרקעין."

סימן ב': מיסוי מקרקעין

תיקון חוק מיסוי 9. (א) בחוק מיסוי מקרקעין –
מקרקעין ותחילה

(1) בסעיף 9(ג), בהגדרה "דירת מגורים" –

(א) בפסקה (1), בסופה יבוא "והכול למעט דירה המנויה
בפסקה (3)";

(ב) אחרי פסקה (2) יבוא:

"(3) דירת מעטפת המיועדת לשמש למגורים, לרבות
דירה שבניית קירותיה החיצוניים טרם הסתיימה, אם יש
עימה התחייבות מצד המוכר לסיים את בנייתה כדירת
מעטפת; לעניין זה, "דירת מעטפת" – דירה, בבניין
המיועד לשמש למגורים, שבנייתה טרם הסתיימה, שאין
עימה התחייבות מצד המוכר לסיים את הבנייה, ובלבד
שהסתיימה בנייתם של הקירות החיצוניים של הדירה.";

(2) בסעיף 48א –

(א) בסעיף קטן (ב1), אחרי "דירת מגורים מזכה" יבוא
"שחלות לגבי מכירתה הוראות סעיפים קטנים (ב2) ו(ב3)";

(ב) אחרי סעיף קטן (ב3) יבוא:

"(4ב) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב2) ו(ב3), במכירת
דירת מגורים מזכה בידי יחיד שיום רכישתה היה לפני יום
המעבר, ומתקיימים לגביה שני אלה, יחולו הוראות סעיף
קטן (ב1) ולא יחולו הוראות סעיפים קטנים (ב2) ו(ב3):

(1) הן במועד רכישת הזכות במקרקעין שעליה
בנויה דירת המגורים המזכה והן ביום י"ב בסיוון
התשפ"ג (1 ביוני 2023), לא הייתה בנויה על
המקרקעין דירת מגורים;

(2) בניית דירת המגורים המזכה הושלמה לאחר
יום ה' בטבת התשצ"א (31 בדצמבר 2030).";

(3) בסעיף 76א –

(א) בכותרת השוליים, במקום "הגשת הצהרה" יבוא "הגשה";

(ב) בסעיף קטן (ב), במקום הקטע החל במילים "הצהרות לפי סעיפים 73 עד 76" עד המילים "כאמור בסעיף 96" יבוא "הצהרות, מסמכים או טפסים שיש להגיש למנהל לפי חוק זה".

(ב) תחילתו של סעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין כנוסחו בסעיף קטן (א)(1) ביום כ' בטבת התשפ"ד (1 בינואר 2024).

10. תיקון חוק מיסוי מקרקעין – הוראת שעה לעניין שחלוף דירה
(א) בתקופה של שנתיים מיום י"ב בסיוון התשפ"ג (1 ביוני 2023), יקראו את חוק מיסוי מקרקעין כך:

(1) בסעיף 9(ג1)(ב), במקום "ב-24 החודשים" יבוא "ב-18 החודשים";

(2) בסעיף 49(ג1), במקום "ב-24 החודשים שקדמו למכירה" יבוא "ב-18 החודשים שקדמו למכירה".

(ב) סעיף 9 לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחו בסעיף קטן (א)(1), יחול על זכות במקרקעין שהיא דירת מגורים שנרכשה ביום תחילתו של חוק זה (בסעיף זה – יום התחילה) או לאחריו.

(ג) סעיף 49(ג1) לחוק מיסוי מקרקעין, כנוסחו בסעיף קטן (א)(2), יחול על דירת מגורים שנרכשה ביום התחילה או לאחריו, כתחליף לדירה הנמכרת שלגביה חלה החזקה כאמור באותו סעיף.

11. הוראת שעה לעניין חוק מיסוי מקרקעין
(א) על אף האמור בפסקה (1)(א) של סעיף 48(ב1) לחוק מיסוי מקרקעין, במכירת זכות במקרקעין שתוכנית הבנייה שחלה לגביה מתירה בנייה על הקרקע של שמונה דירות לפחות המיועדות לשמש למגורים או במכירה של חלק מזכות במקרקעין כאמור שתמורתה היא בנייה על יתרת המקרקעין, בידי יחיד שהקרקע הייתה בבעלותו, בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה (בסעיף זה – יום התחילה) עד יום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2027) (בסעיף זה – התקופה הקובעת), יהיה היחיד חייב במס על החלק המוטב של השבח הריאלי עד יום התחילה, בשיעור הקבוע בסעיף 48(ב1) לחוק האמור; לעניין זה, "החלק המוטב של השבח הריאלי עד יום התחילה" –

(1) אם הסתיימה בנייתן על הקרקע של כל הדירות המיועדות לשמש למגורים, המותרות לבנייה לפי תוכנית הבנייה שחלה לגבי הזכות במקרקעין במועד סיום הבנייה, עד תום 48 חודשים מיום המכירה – 100% מהשבח הריאלי עד יום התחילה;

(2) אם הסתיימה בנייתן על הקרקע של כל הדירות המיועדות לשמש למגורים, המותרות לבנייה לפי תוכנית הבנייה שחלה לגבי הזכות במקרקעין במועד סיום הבנייה, בתקופה שמתום התקופה האמורה בפסקה (1) ועד תום 60 חודשים מיום המכירה – 80% מהשבח הריאלי עד יום התחילה;

(3) אם הסתיימה בנייתן על הקרקע של כל הדירות המיועדות לשמש למגורים, המותרות לבנייה לפי תוכנית הבנייה שחלה לגבי הזכות במקרקעין במועד סיום הבנייה, בתקופה שמתום התקופה האמורה בפסקה (2) ועד תום 72 חודשים מיום המכירה – 70% מהשבח הריאלי עד יום התחילה;

(4) אם הסתיימה בנייתן על הקרקע של כל הדירות המיועדות לשמש למגורים, המותרות לבנייה לפי תוכנית הבנייה שחלה לגבי הזכות במקרקעין במועד סיום הבנייה, בתקופה שמתום התקופה האמורה בפסקה (3) ועד תום 84 חודשים מיום המכירה – 60% מהשבח הריאלי עד יום התחילה;

(5) אם הסתיימה בנייתן על הקרקע של כל הדירות המיועדות לשמש למגורים, המותרות לבנייה לפי תוכנית הבנייה שחלה לגבי הזכות במקרקעין במועד סיום הבנייה, בתקופה שמתום התקופה האמורה בפסקה (4) ועד תום 96 חודשים מיום המכירה – 50% מהשבח הריאלי עד יום התחילה;

(6) אם לא התקיים האמור בפסקאות (1) עד (5) – 0% מהשבח הריאלי עד יום התחילה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על מכירה שנעשתה בלא תמורה, על מכירה לחברה בשליטת המוכר, על מכירה שחל לגביה פטור מהמס, כולו או חלקו, או שיעור מס מופחת, לפי חוק מיסוי מקרקעין או לפי פקודת מס הכנסה⁶¹, או על מכירה שחלות לגביה הוראות סעיף 5(ב) לחוק מיסוי מקרקעין; לעניין זה, "שליטה" – החזקה כמשמעותה בפסקה (3) להגדרה "קרוב" שבסעיף 88 לפקודת מס הכנסה.

(ג) לעניין פסקאות (1) עד (6) להגדרה "החלק המוטב של השבח הריאלי עד יום התחילה" שבסעיף קטן (א), יראו קבלת אישור להספקת חשמל, מים או חיבור של טלפון לבניין, לפי סעיף 157א לחוק התכנון והבנייה, כסיום הבנייה.

(ד) במכירת זכות במקרקעין שתוכנית הבנייה שחלה לגביה מתירה בנייה על הקרקע של שמונה דירות לפחות המיועדות לשמש למגורים או במכירה של חלק מזכות במקרקעין כאמור שתמורתה היא בנייה על יתרת המקרקעין, בידי יחיד, בתקופה הקובעת, שאינה מכירה כאמור בסעיף קטן (ב), רשאי המוכר לבחור באחד מאלה:

(1) תשלום מס השבח לפי הוראות סעיף 48א(ב) לחוק מיסוי מקרקעין, ואם התקיים האמור בפסקאות (1), (2), (3), (4) או (5) להגדרה "החלק המוטב של השבח הריאלי עד יום התחילה" שבסעיף קטן (א) – יהיה זכאי המוכר להחזר המס ששילם ביתר, ויחולו לעניין זה הוראות סעיף 103א לחוק מיסוי מקרקעין;

(2) תשלום מס השבח לפי הוראות סעיף קטן (א) ומתן ערובה להנחת דעתו של המנהל בגובה יתרת מס השבח שהיה עליו לשלם לפי הוראות סעיף 48א(ב) לחוק מיסוי מקרקעין; תוקפה של ערבות כאמור יפוג בהתקיים האמור בפסקאות (1), (2), (3), (4) או (5) להגדרה "החלק המוטב של השבח הריאלי עד יום התחילה" שבסעיף קטן (א), לפי העניין.

⁶¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.

(ה) במכירת זכות במקרקעין שחלות לגביה הוראות סעיף זה, יקראו את סעיף 48ב(1) לחוק מיסוי מקרקעין כך שבסופו יבוא "ובלבד ששיעור המס על החלק המוטב של השבח הריאלי עד יום התחילה, כהגדרתו בסעיף 7 לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג-2023⁶², לא יעלה על שיעור המס הקבוע בסעיף 48א(1)".

(ו) לכל מונח בסעיף זה תהיה המשמעות הנודעת לו בחוק מיסוי מקרקעין, אלא אם כן נקבע במפורש אחרת.

(ז) בסעיף זה –

"היתר בנייה" – כמשמעותו בחוק התכנון והבנייה;

"חוק התכנון והבנייה – חוק התכנון והבנייה, התשכ"ה-1965⁶³;

"יחיד" – לרבות חברה משפחתית כמשמעותה בסעיף 64א לפקודת מס הכנסה, שותפות שחל לגביה סעיף 63 לפקודה האמורה וחברת בית כמשמעותה בסעיף 64 לפקודת מס הכנסה;

"השבח הריאלי עד יום התחילה" – כהגדרתו בסעיף 47 לחוק מיסוי מקרקעין;

"תוכנית בנייה" – תוכנית מפורטת כמשמעותה בחוק התכנון והבנייה, או תוכנית כמשמעותה באותו חוק, שתנאי להוצאת היתר מכוחה הוא אישור תוכנית איחוד וחלוקה כמשמעותה בסימן ז' לפרק ג' בחוק האמור.

⁶² ס"ח התשפ"ג, עמ' ...
⁶³ ס"ח התשכ"ה עמ' 307.

סימן ג': שכירות

תיקון פקודת מס 12. בפקודת מס הכנסה⁶⁴ –
הכנסה

(1) בסעיף 2א64 –

(א) בהגדרה "מכירה למשכיר" במקום "15" יבוא "10";

(ב) בהגדרה "מקרקעין לצורכי דיור להשכרה", במקום פסקה (4)
יבוא:

"(4) מתקיים לגבי המקרקעין אחד מהתנאים המפורטים להלן,
והכול אם אישרה החברה הממשלתית לדיור להשכרה כי יחידות
הדיור ישמשו למטרה של השכרה לטווח ארוך בלבד ואם נתנה
החברה האמורה בתום כל שנת מס אישור כי כל יחידות הדיור
שימשו להשכרה לטווח ארוך כאמור, בשנת המס שחלפה:

(א) נרכשו על ידי קרן להשקעות במקרקעין 20 יחידות
דיור למגורים לפחות, במתחם מקרקעין רצוף, או שנבנו
20 יחידות דיור כאמור לפחות עד תום חמש שנים מיום
רכישת המקרקעין, ובמקרקעין שהוגשה לגביהם בקשה
לתוספת זכויות בתוך שנתיים מיום הרכישה – עד תום
שבע שנים;

(ב) נבנו על ידי קרן להשקעות במקרקעין 20 יחידות
דיור למגורים לפחות עד תום שבע שנים מיום רכישת
המקרקעין בידי הקרן, ובלבד שהמקרקעין נרכשו במכרז
שפרסמה המדינה או החברה הממשלתית לדיור להשכרה
כשהיא פועלת בשם המדינה, והוכח להנחת דעתו של
המנהל, כהגדרתו בחוק מיסוי מקרקעין, שלא היה ניתן
להוציא היתר בנייה בתוך תקופה של 30 חודשים מיום
רכישת המקרקעין;

⁶⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשפ"ג, עמ' 263.

(ג) נרכשו על ידי קרן להשקעות במקרקעין 15 יחידות דיור למגורים לפחות, במתחם מקרקעין רצוף, או שנבנו 15 יחידות דיור כאמור לפחות עד תום שבע שנים מיום רכישת המקרקעין, ובלבד שהן מצויות במקרקעין באזור הנגב או הגליל כהגדרתם בחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1991, ובחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג-1993, בהתאמה;";

(2) בסעיף 3א64(א)(2), במקום "בישראל בתוך 36 חודשים" יבוא "בישראל בתוך 48 חודשים";

(3) בסעיף 122, בסופו יבוא:

"(ו) על אף האמור בסעיף קטן (ג), לעניין חישוב ההכנסה מדמי שכירות שהופקה על ידי היחיד מהשכרת דירתו היחידה, רשאי היחיד לנכות מהכנסתו כאמור את סכום דמי השכירות המוטבים ששילם באותה שנה, עד לסכום הכנסתו מדמי שכירות באותה שנה או עד לסכום של 90 אלף שקלים חדשים בשנה, לפי הנמוך, ובלבד שהתשלום ששילם, או חלקו, לא נדרש בניכוי בחישוב הכנסתו החייבת של היחיד או אדם אחר; לעניין סעיף זה –

(1) "דמי שכירות מוטבים" – דמי שכירות בעד דירה בישראל ששכר המשלם למגוריו, או תשלום שנתי ששולם בעד החזקת המשלם או בן זוגו המתגורר עימו בבית אבות כהגדרתו בסעיף 49ג לחוק מיסוי מקרקעין או בבית חולים גריאטרי כהגדרתו בסעיף 29ג לפקודת בריאות העם, 1940⁶⁵, בשנת המס, ובלבד שדמי השכירות או התשלום השנתי, לפי העניין, לא שולמו לקרובו כהגדרתו בפסקאות (1) או (2) להגדרה "קרוב" בסעיף 88;

(2) "דירה יחידה" – כהגדרתה בסעיף 9(ג1)(4) לחוק מיסוי מקרקעין;

⁶⁵ ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' (ע) 191, (א) 239.

(3) יראו כתשלום ששילם יחיד או כהכנסת היחיד גם תשלום או הכנסה, לפי העניין, של בן זוגו המתגורר עימו או של ילדו שטרם מלאו לו 18 שנים המתגורר עימו, ויראו יחיד ובן זוגו כאמור, וילדיהם שטרם מלאו להם 18 שנים, כבעלים אחד; לעניין זה, "בן זוג" – כמשמעותו בחוק מיסוי מקרקעין."

13. פקודת מס הכנסה – תחילה סעיף 122 לפקודת מס הכנסה, כנוסחו בסימן זה, יחול לגבי הכנסת שכירות שהתקבלה מתחילת שנת המס 2023 ואילך.

14. תיקון חוק מס ערך מוסף התשל"ו-1975⁶⁶, בסעיף 31, אחרי פסקה (א1) יבוא:
מוסף

"(ב1) מכירת מקרקעין לצורכי דיור להשכרה על ידי קרן להשקעות במקרקעין, ובלבד ששימשו לצורכי השכרה במשך חמש שנים לפחות בהתאם להוראות ולתנאים שנקבעו לפי חלק ד', פרק שני 1 לפקודת מס הכנסה, ושהכנסה ממכירתם לא הייתה הכנסה חריגה; לעניין זה, "מקרקעין לצורכי דיור להשכרה, "קרן להשקעות במקרקעין" ו"הכנסה חריגה" – כהגדרתם בסעיף 2א64 לפקודת מס הכנסה."

⁶⁶ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשפ"ב, עמ' 247.

פרק ד': גמלאות וקצבת גישור

סימן א': רכיב שכר מוחרג

תיקון חוק שירות 15. בחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970⁶⁷ (בפרק זה – חוק המדינה (גמלאות) שירות המדינה (גמלאות)) –

(1) בסעיף 8 –

(א) בהגדרה "משכורת קובעת", ברישה ובפסקה (1), אחרי "לרבות התוספות הקבועות" יבוא "ולמעט רכיבי שכר מוחרגים";

(ב) אחרי ההגדרה "משכורת שנתית" יבוא:

"רכיב שכר מוחרג" – רכיב שכר שמתקיימים לגביו כל אלה:

(1) הוא מגיע לעובד שדרגתו כדרגה שהייתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות, בהתאם להסכם הקיבוצי שחל לגביו, אשר נחתם ביום י"ב בסיוון התשפ"ג (1 ביוני 2023) ואילך (בהגדרה זו – ההסכם הקיבוצי) או בשל הצמדת משכורתו למשכורת של עובד שחל לגביו ההסכם הקיבוצי;

(2) נקבע בהסכם הקיבוצי כי הוא לא יובא בחשבון לצורך חישוב המשכורת הקובעת לעניין הוראות חוק זה;

(3) הוא לא היה קיים ערב החתימה על ההסכם הקיבוצי; לעניין זה, רכיב שכר שבא במקום רכיב שכר אחר שהיה קיים ערב החתימה על ההסכם הקיבוצי ולא נכלל בחישוב המשכורת הקובעת ערב החתימה על ההסכם הקיבוצי ייחשב כרכיב שכר שלא היה קיים ערב החתימה על ההסכם הקיבוצי;";

(2) בסעיף 1א63 –

(א) בכותרת השוליים, במקום "המשכורת הקובעת" יבוא "המשכורת הקובעת, רכיב שכר מוחרג";

(ב) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

⁶⁷ ס"ח התש"ל, עמ' 65; התשע"ט, עמ' 135.

"(ד) בהגדרה "רכיב שכר מוחרג" שבסעיף 8, פסקה (1) תיקרא לגבי עובד שירותי הביטחון כך:

"(1) הוא מגיע לעובד שירותי הביטחון שדרגתו כדרגה שהייתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות ומקורו בהסכם קיבוצי שהמדינה צד לו, אשר נחתם ביום י"ב בסיוון התשפ"ג (1 ביוני 2023) ואילך (בהגדרה זו – ההסכם הקיבוצי);";

(3) בסעיף 71א –

(א) בכותרת השוליים, במקום "המשכורת הקובעת" יבוא "המשכורת הקובעת, רכיב שכר מוחרג";

(ב) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) בהגדרה "רכיב שכר מוחרג" שבסעיף 8, פסקה (1) תיקרא לגבי שוטר כך:

"(1) הוא מגיע לשוטר שדרגתו כדרגה שהייתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות ומקורו בהסכם קיבוצי שהמדינה צד לו, אשר נחתם ביום י"ב בסיוון התשפ"ג (1 ביוני 2023) ואילך (בהגדרה זו – ההסכם הקיבוצי)."

תיקון חוק שירות הקבע (גמלאות) 16. בחוק שירות הקבע בצבא הגנה לישראל (גמלאות) [נוסח משולב], התשמ"ה – 1985⁶⁸ (בפרק זה – חוק שירות הקבע (גמלאות)), בסעיף 5 –

(1) בהגדרה "המשכורת הקובעת", ברישה ובפסקה (1), אחרי "לרבות התוספות הקבועות" יבוא "ולמעט רכיבי שכר מוחרגים";

(2) אחרי ההגדרה "משכורת קובעת משוקללת" יבוא:

"רכיב שכר מוחרג" – רכיב שכר שמתקיימים לגביו כל אלה:

(1) הוא מגיע לחייל שדרגתו כדרגה שהייתה לפלוני ערב פרישתו מהשירות;

(2) מקורו בהסכם קיבוצי שהמדינה צד לו, אשר נחתם ביום י"ב בסיוון התשפ"ג (1 ביוני 2023) ואילך (בהגדרה זו – ההסכם הקיבוצי);

⁶⁸ ס"ח התשמ"ה, עמ' 142; התשע"ט, עמ' 67.

(3) נקבע בהסכם הקיבוצי כי הוא לא יובא בחשבון לצורך חישוב המשכורת הקובעת לעניין הוראות חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970;

(4) הוא לא היה קיים ערב החתימה על ההסכם הקיבוצי; לעניין זה, רכיב שכר שבא במקום רכיב שכר אחר שהיה קיים ערב החתימה על ההסכם הקיבוצי ולא נכלל בחישוב המשכורת הקובעת ערב החתימה על ההסכם הקיבוצי ייחשב כרכיב שכר שלא היה קיים ערב החתימה על ההסכם הקיבוצי;".

סימן א' – תחולה 17. הוראות סעיפים 8, 1א63 ו-71א לחוק שירות המדינה (גמלאות) וסעיף 5 לחוק שירות הקבע (גמלאות), כנוסחם בסימן זה, יחולו על גמלאי שפרש מהשירות ביום תחילתו של חוק זה ואילך.

סימן ב': דירוג מחקר ביטחוני

18. (א) בחוק שירות הקבע (גמלאות), בסעיף 6א – תיקון חוק שירות הקבע (גמלאות) ותחילה

(1) בסעיף קטן (א), בהגדרה "שיעור הניכוי", אחרי פסקה (3) יבוא:

"(4) לגבי מי שערב פרישתו דורג בדירוג המחקר הביטחוני –

(א) אם פרש עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) וערב פרישתו דורג בדרגה א' או א'+, יהיה שיעור הניכוי לפי התקופות והשיעורים כלהלן:

(1) לגבי קצבת חודש ינואר 2011 עד חודש דצמבר 2011 – 2.8%;

(2) לגבי קצבת חודש ינואר 2012 ואילך – 5.6%;

(ב) אם פרש עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) וערב פרישתו דורג בדרגה ב' או ג' – יהיה שיעור הניכוי לפי התקופות והשיעורים כלהלן:

(1) לגבי קצבת חודש ינואר 2011 עד חודש דצמבר 2011 – 3.095%;

(2) לגבי קצבת חודש ינואר 2012 ואילך –
6.19%;

(ג) אם פרש בין יום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) ליום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011) וערב פרישתו דורג בדרגה א' או א'+, יהיה שיעור הניכוי לגבי קצבת חודש ינואר 2012 ואילך – 2.7237%;

(ד) אם פרש בין יום כ"ה בטבת התשע"א (1 בינואר 2011) ליום ה' בטבת התשע"ב (31 בדצמבר 2011) וערב פרישתו דורג בדרגה ב' או ג', יהיה שיעור הניכוי לגבי קצבת חודש ינואר 2012 ואילך – 3.002%;

(2) בסעיף קטן (ה)(4), אחרי "דורג בדירוג הרופאים ופרש כאמור עד יום כ"ט בתמוז התשע"א (31 ביולי 2011)" יבוא "וכן לגבי מי שערב פרישתו מהשירות דורג בדירוג המחקר הביטחוני".

(ב) תחילתו של סעיף 6א לחוק שירות הקבע (גמלאות), כנוסחו בסעיף קטן (א), ביום י"א בסיוון התשע"ב (1 ביוני 2012).

22/5/2023

סימן ג': קצבת גישור ומסלולי העסקה בשירותי הביטחון

תיקון חוק שירות 19. בחוק שירות המדינה (גמלאות) –
המדינה (גמלאות)

(1) בסעיף 108ב –

(א) אחרי ההגדרה "המועד הקובע" יבוא:

"מסלול קצבת גישור" – שירות המקנה זכאות לתשלום קצבת
גישור לעובד חדש בשירותי הביטחון שפרש משירות לפני
הגיעו לגיל פרישת חובה;";

(ב) אחרי ההגדרה "קופת גמל לקצבה", "קרן ותיקה", "קרן חדשה
מקיפה" ו"קרן כללית" יבוא:

"קצבת גישור" – סכום המשתלם מדי חודש לעובד שירותי
הביטחון שפרש משירותו עד הגיעו לגיל מסוים;";

(2) בסעיף 108ז –

(א) האמור בו יסומן "א)", ובו, אחרי "בחוק גיל פרישה, התשס"ד–
2004" יבוא "ואולם הוראות בעניין תשלום גמלאות לעובדים חדשים
בשירותי הביטחון שפרשו לגמלאות לפני גיל פרישת חובה עד למועד
שיקבע בהן ייקבעו באישור ועדת החוץ והביטחון של הכנסת";

(ב) בסופו יבוא:

"(ב) שר האוצר, בהסכמת ראש הממשלה, ולפי המלצת ראש
המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים או ראש שירות הביטחון
הכללי, לפי העניין, ובאישור ועדת משנה של ועדת החוץ והביטחון
של הכנסת ששיבותיה חסויות, רשאי לקבוע, בצו נפרד לכל אחד
משירותי הביטחון, מקצוע שאינו ייחודי לשירות הביטחון, אחד
או יותר, אשר עובד שיחל לעבוד בו באותו שירות ביטחון לאחר
מועד הוספתו לצו, לא יועסק במסלול קצבת גישור אלא אם כן
מתקיימות בו נסיבות מיוחדות שייקבעו בהוראות באישור ועדת
החוץ והביטחון של הכנסת לפי סעיף קטן (א), ובלבד שמתקיים
לגבי המקצוע אחד מאלה:

22/5/2023

(1) תקופת ההעסקה המתאימה לעוסקים בו אינה לטווח ארוך בשל כך שהכישורים הנדרשים לעוסקים בו משתנים באופן תדיר או צפויים להתייטר כתוצאה משינויים טכנולוגיים או אחרים, בשים לב למאפיינים הייחודיים של שירות הביטחון;

(2) נדרשת בו מומחיות הנובעת מניסיון משמעותי בתחום העיסוק או מהשכלה אקדמית רחבה טרם תחילת ההעסקה בשירות הביטחון, בשים לב למאפיינים הייחודיים של המקצוע, לרבות יכולת המעבר למקצוע אחר בתוך שירות הביטחון, לצד המאפיינים הייחודיים של שירות הביטחון;

(3) שירות הביטחון מתקשה לגייס או לשמר כוח אדם בו בשל תנאי השכר המוצעים במסלול קצבת גישור;

(4) 75% לפחות מכלל המועסקים בו שהחלו לעסוק בו בשירות הביטחון במהלך 36 החודשים שקדמו למועד מתן המלצת ראש שירות הביטחון לגביו, לא בחרו במסלול קצבת גישור, ובלבד שבמהלך כל התקופה האמורה יכלו עובדים שהחלו לעסוק בו כאמור שלא לבחור במסלול קצבת גישור;

(5) במועד מתן המלצת ראש שירות הביטחון לגביו, 50% לפחות מכלל העובדים החדשים בשירות הביטחון המועסקים במקצוע אינם מועסקים במסלול קצבת גישור."

חוק שירות המדינה 20. תחילתו של סעיף 108(ב) לחוק שירות המדינה (גמלאות), כנוסחו בסימן זה, ביום כניסתו לתוקף של תקנות בעניין תשלום גמלאות לעובד חדש בשירותי הביטחון שפרש לגמלאות לפני גיל פרישת חובה עד למועד שייקבע בהן לפי סעיף 108(א) לחוק האמור כנוסחו בסימן זה. (גמלאות) – תחילה ותחולה

פרק ה': ביטוח לאומי

סימן א': הקצבות אוצר המדינה למוסד לביטוח לאומי

תיקון חוק הביטוח 21. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁶⁹ (בפרק זה – חוק הלאומי הביטוח הלאומי), בסעיף 32 –

- (1) בפסקה (6), במקום "58.67" יבוא "58.88";
- (2) בפסקה (7), המילה "ואילך" – תימחק ובמקום "61.12" יבוא "59.81";
- (3) אחרי פסקה (7) יבוא:
 - "(8) בשנת 2025 – 59.84 אחוזים;
 - (9) בשנת 2026 – 59.86 אחוזים;
 - (10) בשנת 2027 – 59.87 אחוזים;
 - (11) בשנת 2028 ואילך – 61.38 אחוזים."

22. תיקון חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018⁷⁰, בסעיף 19, שעניינו תחילתו של סעיף 32 לחוק הביטוח הלאומי, בסופו יבוא "ואולם תחילתה של פסקה (1) לסעיף האמור כנוסחה בסעיף 18(1) לחוק זה ביום י"ד באדר התשע"ח (1 במרס 2018)".
תיקון חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת התקציב 2019)

סימן ב': תשלום בשל פגיעה בעבודה

23. תיקון חוק הביטוח 23. בחוק הביטוח הלאומי⁷¹, במקום סעיף 149א יבוא:

"דיווח לכנסת לעניין תאונות עבודה – הוראת שעה
149א. (א) בסעיף זה, "תאונת עבודה" – כל אחת מאלה:
עבודה – הוראת שעה

⁶⁹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשפ"ב, עמ' 858.
⁷⁰ ס"ח התשע"ח, עמ' 510; התשע"ט, עמ' 140.
⁷¹ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשפ"ב, עמ' 858.

(1) תאונת עבודה כמשמעותה בסעיפים
79 ו-80(2) עד (6);

(2) מחלת מקצוע לרבות פגיעה בעבודה
כמשמעותה בסעיף 84 או 84א.

(ב) המוסד ימסור לוועדת העבודה והרווחה,
בתקופות כמפורט בסעיף קטן (ג) דיווח על העניינים
האלה:

(1) התקדמות עבודת הצוות הבין-משרדי
שהוקם לפי החלטת הממשלה מס' 230 מיום
ג' באדר התשפ"ג (24 בפברואר 2023)
לבחינת נושא צמצום תאונות עבודה (להלן –
הצוות), ובכלל זה דיווח על הגורמים
שהופיעו בפני הצוות ונתונים ומגמות בתחום
תאונות העבודה;

(2) המלצות של הצוות לפעולות לצמצום
תאונות העבודה, אם ניתנו, ובכלל זה
הפעולות שיש לנקוט למניעה ואכיפה של
תאונות העבודה, לרבות פעולות של גופים
חוץ-ממשלתיים, וכן תיקוני החקיקה
הנדרשים בתחום הבטיחות בעבודה;

(3) נתונים שבידי המוסד על תאונות
עבודה בתקופת הדיווח, לרבות סיווג
הפגיעה בעבודה לפי הענף שבו אירעה
התאונה, הגורמים לתאונה, שיעור דמי
הפגיעה ששולמו, מספר ימי אי הכושר
ששולמו, דרגת הנכות שנקבעה וסך ההוצאה
על גמלאות נפגעי עבודה;

(4) שיעור הגבייה לענף נפגעי עבודה לפי
לוח י'.

(ג) דיווחים בעניינים כאמור בפסקאות בסעיף
קטן (ב) יימסרו לוועדת העבודה והרווחה, אחת
לשלושה חודשים, כמפורט להלן:

(1) דיווחים לפי פסקאות (1) ו-(2) – החל מיום תחילתו של חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2023 ו-2024), התשפ"ג–2023⁷², ועד להגשת המלצות הצוות לשר האוצר ולשר העבודה;

(2) דיווחים לפי פסקאות (3) ו-(4) – החל ביום כ' בטבת התשפ"ד (1 בינואר 2024) ועד ליום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2027).

תיקון חוק הביטוח 24. בתקופה שמיום כ' בטבת התשפ"ד (1 בינואר 2024) עד ליום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2027), יקראו את לוח י' לחוק הביטוח הלאומי⁷³ כך:
הלאומי – הוראת שעה לעניין תשלום לענף נפגעי עבודה

(1) בטור ג' בכותרת המשנה "על חלק העולה על 60% מהשכר הממוצע", בטור המשנה השלישי "לעובד" בפרט 4, במקום "1.96" יבוא "2.06", ובכותרת המשנה "על החלק שאינו עולה על 60% מהשכר הממוצע", בטור המשנה השלישי "לעובד", בפרט 4, במקום "0.37" יבוא "0.47";

(2) בשורה האחרונה שכותרתה "סך הכול", בטור המשנה השלישי "לעובד", במקום "14.50" יבוא "14.60", ובטור המשנה השלישי "לעובד", במקום "3.85" יבוא "3.95".

סימן ג': הבטחת הכנסה – הורה עצמאי

תיקון חוק הבטחת 25. בחוק הבטחת הכנסה, התשמ"א–1980⁷⁴ (בפרק זה – חוק הבטחת הכנסה) – הכנסה

(1) בסעיף 12(א), בפסקה (2), בסופה יבוא "ולעניין הורה עצמאי – סכום כמפורט להלן, לפי העניין (בפרק זה – סכום הניכוי להורה עצמאי):

⁷² ס"ח התשפ"ג, עמ' ...
⁷³ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשפ"ב, עמ' 256.
⁷⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשפ"ב, עמ' 256.

(א) לעניין חלק ההכנסה מתגמול וכן מהמקורות המפורטים בסעיפים 12(1) ו-12(2) לפקודה (בפסקה זו – הכנסה מתגמול ומעבודה) עד ל-33.81% מהשכר הממוצע – סכום השווה ל-75% מההכנסה מתגמול ומעבודה לאחר שנוכה ממנה הסכום האמור בפסקה (1);

(ב) לעניין חלק ההכנסה מתגמול ומעבודה העולה על 33.81% מהשכר הממוצע – סכום השווה ל-40% מההכנסה מתגמול ומעבודה;”;

(2) בסעיף 12א(א), בפסקה (2), בסופה יבוא “ולעניין הורה עצמאי – סכום הניכוי להורה עצמאי”;

(3) בסעיף 12ב(א), בפסקה (2), בסופה יבוא “ולעניין הורה עצמאי – סכום הניכוי להורה עצמאי”.

סימן ג' – תחילה 26. תחילתם של סעיפים 12, 12א ו-12 לחוק הבטחת הכנסה, כנוסחם בסימן זה, ביום כ"ה בשבט התשפ"ג (16 בפברואר 2023) והם יחולו על גמלאות המשתלמות לפי חוק הבטחת הכנסה או לפי חוק המזונות (הבטחת תשלום), התש"ל"ב-1972⁷⁵, מיום זה ואילך.

סימן ד': הבטחת הכנסה – מענק חימום

27. תיקון חוק הבטחת הכנסה – הוראת שעה (א) בתקופה שמיום תחילתו של חוק זה עד יום י"ט בטבת התשפ"ד (31 בדצמבר 2023), יקראו את סעיף 14ב לחוק הבטחת הכנסה⁷⁶, כך שבמקום “6.4% יבוא “8.51%”, והוא יחול על מענק חימום המשתלם בעד שנת 2023.

(ב) בתקופה שמיום כ"י בטבת התשפ"ד (1 בינואר 2024) ועד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024) יקראו את סעיף 14ב לחוק הבטחת הכנסה כך שבמקום “בשיעור של 6.4% מהסכום הבסיסי” יבוא “בסכום של 700 שקלים חדשים”, והוא יחול על מענק חימום המשתלם בעד שנת 2024.

סימן ה': חישוב הכנסה לעניין זכאות לגמלאות שונות

28. תיקון חוק הביטוח הלאומי בחוק הביטוח הלאומי⁷⁷ –

⁷⁵ ס"ח התש"ל"ב, עמ' 87.
⁷⁶ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשפ"ב, עמ' 256.
⁷⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשפ"ב, עמ' 256.

(1) בסעיף 195, בהגדרה "הכנסה מעבודה או ממשלח יד", בסופה יבוא "ולעניין סעיפים 200, 201 ו-202 – גם הכנסה מדמי אבטלה כהגדרתם בסעיף 158";

(2) בסעיף 202(ב)(3), בסופו יבוא "ובלבד שלא יובא בחשבון לעניין הכנסתו האמורה סכום השווה ל-11.37% מהשכר הממוצע";

(3) בסעיף 238, בהגדרה "הכנסה", בסופה יבוא "ויראו הכנסה מדמי אבטלה, כהגדרתם בסעיף 158, כהכנסה מעבודה או ממשלח יד";

(4) בסעיף 320(ח), המילים "לדמי אבטלה או" – יימחקו.

תיקון חוק הבטחת 29. בחוק הבטחת הכנסה⁷⁸, בסעיף 12(ג), בהגדרה "תגמול", אחרי פסקה (5) יבוא:

"(6) דמי אבטלה כהגדרתם בסעיף 158 לחוק הביטוח";

סימן ה' – תחילה, 30. תחילתם של סעיפים 195, 202, 238 ו-320 לחוק הביטוח הלאומי וסעיף 12(ג) לחוק הבטחת הכנסה, כנוסחם בסימן זה, ביום כ"ה בשבט התשפ"ג (16 בפברואר 2023), והם יחולו על גמלאות המשתלמות מיום זה ואילך; ואולם לא תופחת גמלת הנכות של מבוטח בשל הוראות סעיף 195 לחוק הביטוח הלאומי כנוסחו בסימן זה, לעניין דמי אבטלה המשולמים לו בעד תקופת אבטלה שהתחילה לפני יום תחילתו של חוק זה.

⁷⁸ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשפ"ב, עמ' 256.

סימן ו': ביטוח זכויות עובדים בהליכי חדלות פירעון

תיקון חוק הביטוח 31. בחוק הביטוח הלאומי⁷⁹ –
הלאומי

(1) בסעיף 182 –

(א) בפסקה (א1), המילים "שבו או אחריו הורה בית המשפט על פירוק התאגיד" – יימחקו;

(ב) אחרי פסקה (5) יבוא:

"(6) צו פירוק חברה לתועלת הציבור כהגדרתה בחוק החברות, התשנ"ט–1999, שניתן לפי סעיף 257(4) לפקודת החברות.";

(2) בסעיף 183, האמור בו יסומן "(א)" ואחריו יבוא:

"(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא הורה בית המשפט בצו לפתיחת הליכים לפי פרק ד' לחלק ב' לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, על פירוק התאגיד שהוא מעסיקו של העובד המבוטח –

(1) לא ישולם חוב שכר העבודה כאמור בסעיף קטן (א) בעד תקופה שלפני חמשת החודשים שקדמו בתכוף למועד מתן הצו;

(2) סכום פיצויי הפיטורים וכן כל סכום מחוב שכר העבודה שמקורו בזכויות הנובעות מסיום יחסי עבודה ישולם לפי הוראות סעיף קטן (א) רק אם לאחר אישור התוכנית לשיקום כלכלי על ידי בית המשפט לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי או לאחר אישור מכירת פעילותו העסקית של התאגיד לשם שיקומו הכלכלי על ידי בית המשפט לפי החוק האמור, לא המשיך העובד לעבוד אצל מעסיק שמתקיים לגביו אחד מאלה:

(א) הוא התאגיד שלגביו אושרה התוכנית לשיקום כלכלי או אושרה מכירת פעילותו העסקית;

(ב) הוא התאגיד שלו נמכרה הפעילות העסקית של תאגיד כאמור בפסקת משנה (א);

⁷⁹ ס"ח התשמ"א, עמ' 30; התשפ"ב, עמ' 256.

(ג) הוא בעל שליטה באחד מהתאגידים האמורים
בפסקאות משנה (א) או (ב), או שאחד מהם הוא בעל
שליטה בו ;

(ד) הוא תאגיד אשר הוא ואחד מהתאגידים
שבפסקאות משנה (א) או (ב), נמצאים בשליטת אותו בעל
שליטה ;

לעניין סעיף זה, "שליטה" – כהגדרתה בחוק ניירות ערך,
התשכ"ח-1968⁸⁰.

(ג) אין בהוראות סעיף קטן (ב) כדי לגרוע מזכותו של העובד לקבל
תמורה נוספת במסגרת התוכנית לשיקום כלכלי לפי חוק חדלות פירעון
ושיקום כלכלי."

32. בחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018⁸¹ (בסימן זה – חוק חדלות
פירעון ושיקום כלכלי)
פירעון), בסעיף 84, אחרי סעיף קטן (א) יבוא :

"(א1) הגיש המוסד לביטוח לאומי תביעת חוב הנובעת מתשלום גמלה לפי פרק
ח' לחוק הביטוח הלאומי, יסווג המוסד לביטוח לאומי כאסיפת סוג נפרדת לפי
סעיף זה לשם אישור הצעת תוכנית לשיקום כלכלי."

33. סימן ו' – תחילה ותחולה
תחילתם של סעיפים 182 ו-183 לחוק הביטוח הלאומי וסעיף 84 לחוק חדלות
פירעון, כנוסחם בסימן זה, ביום כ"ה בשבט התשפ"ג (16 בפברואר 2023), והם
יחולו על גמלאות המשתלמות בעד התקופה שממועד זה ואילך.

⁸⁰ ס"ח התשכ"ח, עמ' 234.
⁸¹ ס"ח התשע"ח, עמ' 310 ; התשפ"ב, עמ' 934.

פרק ו': מסים

סימן א': בעל עסק זעיר

תיקון פקודת מס 34. בפקודת מס הכנסה⁸² –
הכנסה

(1) בחלק ד', אחרי סעיף 87א יבוא:

"פרק שמיני: בעל עסק זעיר

הגדרות 87ב. בפרק זה –

"בעל עסק זעיר" – יחיד, תושב ישראל, המפיק
הכנסה מעסק או ממשלח יד ומתקיימים
לגביו כל אלה:

(1) מחזור העסקאות הכולל הנובע
ממשלח ידו ומכל עסקיו בשנת המס אינו
עולה על הסכום הקבוע בהגדרה "עוסק
פטור" שבסעיף 1 לחוק מס ערך מוסף;

(2) פקיד השומה רשם אותו לפי סעיף
87ג;

"מחזור עסקאות" – מחזור עסקאות של עוסק,
כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף.

רישום כבעל עסק 87ג. (א) יחיד המבקש להירשם כבעל עסק זעיר יגיש
זעיר בקשה לכך לפקיד השומה לא יאוחר ממועד הגשת
הדוח לפי סעיף 131 או במסגרת הדוח כאמור;
ואולם אם היה היחיד עוסק פטור כהגדרתו בחוק
מס ערך מוסף, ירשום אותו פקיד השומה כבעל
עסק זעיר אף בלא הגשת בקשה כאמור; רשם פקיד
השומה עוסק פטור כבעל עסק זעיר בלא הגשת
בקשה כאמור, יודיע על כך לעוסק הפטור, ויצוין
בהודעתו כי העוסק הפטור רשאי לבקש כי רישומו
כבעל עסק זעיר יבוטל כאמור בסעיף קטן (ב).

⁸² דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשפ"ג, עמ' 30.

(ב) רשם פקיד השומה יחיד כבעל עסק זעיר, יהיה הוא רשאי לבקש מפקיד השומה, עד המועד שבו חייב להגיש דוח לפי סעיף 131 או במסגרת הדוח כאמור, לבטל את רישומו כאמור.

(ג) פקיד השומה יבטל את רישומו של יחיד כבעל עסק זעיר באחת מאלה:

(1) הוא לא עומד בתנאי כאמור בפסקה

(1) להגדרה "בעל עסק זעיר";

(2) הוא לא עומד בתנאים לניכוי כאמור

בסעיף 87ה; ;

(3) הוא הגיש בקשה כאמור בסעיף קטן

(ב).

חישוב ההכנסה 87.ד (א) על אף האמור בפקודה זו, לשם בירור

לבעל עסק זעיר

הכנסתו החייבת של בעל עסק זעיר בשנת מס, ינוכה מהכנסתו מהעסק או ממשלח היד סכום השווה ל- 30% ממחזור העסקאות שלו באותה שנה (בפרק זה – סכום הניכוי), ובלבד שהתקיימו בבעל העסק הזעיר התנאים לניכוי כאמור בסעיף 87ה; ; על ההכנסה החייבת של בעל עסק זעיר מעסק או משלח יד לא יחולו הוראות סעיפים 17 עד 27 למעט סעיף 17(א5) לעניין הוראות פרק זה וכן לא תחול הוראת סעיף 47א לעניין תשלומי ביטוח לאומי ומס מקביל.

(ב) לעניין חישוב מס רווח הון או מס שבח

החלים במכירת נכס אשר שימש בהפקת ההכנסה מהעסק או ממשלח היד, יתווסף לשווי המכירה הסכום המרבי של הפחת או ההפחתה שהיה ניתן לנכותו לפי כל דין, אילולא הוראות סעיף קטן (א), לשנות המס שבהן ניכה את סכום הניכוי.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), יחיד שהיה רשום בתחילת שנת המס כבעל עסק זעיר וחדל להיות בעל עסק זעיר באותה שנת מס, רשאי לנכות את סכום הניכוי לשם בירור הכנסתו החייבת באותה שנת מס, אף אם לא התקיימו לגביו התנאים לניכוי כאמור בסעיף 87ה, ובלבד שסכום הניכוי לא יעלה על 30% מהסכום הקבוע בהגדרה "עוסק פטור" שבסעיף 1 לחוק מס ערך מוסף, ושלא התקיימו לגביו התנאים שבסעיף 87ה(א)(2), (4) ר (6) ו-(ב).

תנאים לניכוי 87ה. (א) בעל עסק זעיר לא יהיה רשאי לנכות את סכום הניכוי כאמור בסעיף 87ד אם מתקיים אחד מאלה:

- (1) הוא מעסיק עובדים;
- (2) הוא אינו מנהל פנקסים קבילים;
- (3) הייתה לו בשנת המס הכנסה מעסק או ממשלח יד שלא הופקה מיגיעה אישית;
- (4) חלק מהכנסתו מעסק או ממשלח יד התקבל מאדם שהוא מעסיקו בשנת המס;
- (5) חלק מהכנסתו מעסק או ממשלח יד יוחס אליו מתאגיד שקוף כהגדרתו בסעיף 64(א);
- (6) יותר מ-25% מהכנסתו מעסק או ממשלח יד התקבלו מאחד מאלה:
 - (א) מקרובו; בפסקת משנה זו, "קרוב" – כהגדרתו בסעיף 88;
 - (ב) ממי שהיה מעסיקו במועד כלשהו בשלוש שנות המס הקודמות;
- (7) הוא בעל שליטה בחברה כאמור בסעיף 32(9);

(8) הוא אינו עומד בתנאי אחר שקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת.

(ב) בעל עסק זעיר שניכה את סכום הניכוי בשנת מס מסוימת, ובשנת המס שלאחריה הייתה לו הכנסה מעסק או משלח יד, ולא ניכה את סכום הניכוי, לא יוכל לנכות את סכום הניכוי גם בשתי שנות המס שלאחר אותה שנת מס; לעניין זה, יראו מי שהיה זכאי לנכות את הניכוי רק בשל הוראות סעיף 87(ג) כאילו לא ניכה את הניכוי.

פטור ממקדמות 187. פקיד השומה רשאי לפטור בעל עסק זעיר ממקדמות כמשמעותן בחלק י' לפרק שני בסימן א', ובלבד שסבר שהתועלת מגביית המקדמות מאותו בעל עסק נמוכה, בהתחשב בסכום המס שצפוי שישלם ובסיכון שלא יהיה ניתן לגבות את המס בסוף השנה.

תקנות 187. (א) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לקבוע בתקנות סוגי עסקאות, הכנסות או מכירות שיוספו או יוחרגו ממחזור העסקאות, בדרך כלל או לסוגי נישומים, והכול בתנאים שקבע.

(ב) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לשנות בצו את השיעור הקבוע בסעיף 87(א) ו-ג).

(2) בסעיף 134א, אחרי פסקה (5) יבוא:

"(6) בעל עסק זעיר כהגדרתו בסעיף 87ב."

תיקון חוק מס ערך 35. בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁸³, בסעיף 1, בהגדרה "עוסק פטור", במקום הסכום הנקוב בה יבוא "120,000 שקלים חדשים".

⁸³ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשפ"ב, עמ' 247.

תיקון חוק הביטוח 36. בחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה-1995⁸⁴ (בפרק זה – חוק הלאומי) (ב)1(א), בסעיף 345(ב)1(א), בסופו יבוא "ובלבד שלא חלות עליו ההוראות לעניין סכום הניכוי לבעל עסק זעיר כהגדרתו בסעיף 87ב לפקודת מס הכנסה".

37. (א) תחילתם של פרק שמיני ושל סעיף 134א לפקודת מס הכנסה, כנוסחם בסימן זה, ביום כ' בטבת התשפ"ד (1 בינואר 2024) והם יחולו על הכנסות של בעל עסק זעיר שהופקו מיום זה ואילך.

(ב) תחילתו של סעיף 1 לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסימן זה, ביום כ' בטבת התשפ"ד (1 בינואר 2024); ואולם, על אף האמור בסעיף 126 לחוק מס ערך מוסף, הסכום שנקבע בסעיף 1 בהגדרה "עוסק פטור" כנוסחו בסימן זה, יותאם לראשונה ביום י"ב בטבת התשפ"ו (1 בינואר 2026) לעומת המדד שפורסם לאחרונה לפני יום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025).

(ג) תחילתו של סעיף 345(ב)1(א) לחוק הביטוח הלאומי, כנוסחו בסימן זה, ביום כ' בטבת התשפ"ד (1 בינואר 2024), והוא יחול על דמי ביטוח המשתלמים בעד שנת המס 2024 ואילך.

סימן ב': הקצאת מספרי חשבונות

38. (א) תיקון חוק מס ערך מוסף – הוראת שעה בתקופה שמיום כ' בטבת התשפ"ד (1 בינואר 2024) ועד יום י"ג בטבת התשפ"ט (31 בדצמבר 2028), או עד מועד הפקיעה הראשון או מועד הפקיעה השני, כאמור בסעיף קטן (ד), לפי העניין, יקראו את חוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975⁸⁵ (בסימן זה – חוק מס ערך מוסף), כך:

(1) בסעיף 38, אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) על אף האמור בסעיף קטן (א), לא יותר ניכוי מס התשומות הכלול בחשבונית מס ששכומה, בלא המס, עולה על 5,000 שקלים חדשים ושאינה כוללת מספר שהקצה לה המנהל לפי סעיף 47(א2) או (א3) או (א4) (להלן – מספר שהקצה המנהל)".

(2) במקום סעיף 40א יבוא:

⁸⁴ ס"ח התשנ"ה, עמ' 210; התשפ"ב, עמ' 858.
⁸⁵ ס"ח התשל"ו, עמ' 52; התשפ"ב, עמ' 247.

"מס תשומות של 40א. על אף האמור בסעיפים 38 ו-40, מס עסק בהקמה

תשומות ששילם עוסק לפני רישומו כדין יהיה ניתן לניכוי, ובלבד שמתקיימים שני אלה, לפי העניין:

(1) הוכח להנחת דעתו של המנהל, שהתשומות נרכשו בשלבי הקמת העסק ושימשו להקמתו;

(2) אם סכום חשבונית המס, בלא המס, עולה על הסכום האמור בסעיף 38(א1), היא כוללת מספר שהקצה לה המנהל;

והכול אף אם חשבונית המס, הצהרת הייבוא או מסמך אחר שאישר המנהל לפי סעיף 38(א), לא הוצאו על שם העוסק.

סמכות המנהל 40ב. נוכח המנהל כי התקיימו נסיבות לאשר ניכוי מס תשומות הכלול בחשבונית שלא הוקצה לה מספר חריגות בקשר למערכות המחשוב של רשות המיסים, שבעטיין מסיבות טכנולוגיות לא התאפשרה הקצאת מספר על ידי המנהל, רשאי הוא להורות, על אף האמור בסעיפים 38(א1), 40(2) ו-43א, שיותר ניכוי מס התשומות הכלול בחשבונית מס שלא הוקצה לה מספר.;"

(3) בסעיף 43א –

(א) בסעיף קטן (א), אחרי "חשבונית מס" יבוא "ובלבד שאם סכום חשבונית המס, בלא המס, עולה על הסכום האמור בסעיף 38(א1), היא כוללת מספר שהקצה לה המנהל";

(ב) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "ובלבד שאם סכום חשבונית המס, בלא המס, עולה על הסכום האמור בסעיף 38(א1), היא כוללת מספר שהקצה לה המנהל.;"

(4) בסעיף 47 –

- (א) בסעיף קטן (א), הקטע החל במילים "שמספרה הוקצה" עד המילים "סעיף 69(א2)" – לא ייקרא;
- (ב) בסעיף קטן (א1), במקום "בסעיף קטן (א)" יבוא "בסעיף קטן (א) או (א2)";
- (ג) אחרי סעיף קטן (א1) יבוא:

"(2א) (1) עוסק מורשה המוציא חשבונית מס כאמור בסעיף קטן (א), רשאי לבקש מהמנהל להקצות מספר לחשבונית המס (בסעיף קטן זה – המבקש), ובעסקה שסכומה, בלא המס, עולה על הסכום האמור בסעיף 38(א1), חייב הוא לעשות כן לפי דרישת הקונה; הוראות סעיף קטן זה יחולו לעניין חשבונית מס שהוצאה בשל עסקה שהמס שחל לגביה אינו בשיעור אפס.

(2) המבקש יגיש את הבקשה כאמור בפסקה (1) באופן מקוון כפי שיורה המנהל; הקצה המנהל מספר לחשבונית המס, יציין המבקש את המספר על גבי חשבונית המס, לרבות בכתב יד.

(3) היה למנהל יסוד סביר לחשש שחשבונית המס שלגביה הוגשה הבקשה תוצא שלא כדין, רשאי הוא להחליט שלא להקצות מספר לחשבונית המס (להלן – החלטה מקדמית); החליט המנהל כאמור – ישלח למבקש את ההחלטה המקדמית באופן מידי, בהודעה מקוונת, ויאפשר למבקש לפעול בהתאם למפורט בה; ההודעה המקוונת תכלול את אלה:

(א) העילה להחלטה המקדמית שלא להקצות מספר לחשבונית המס;

(ב) המועד שבו המבקש רשאי להביא לפני המנהל את טענותיו, אשר יהיה בתוך שני ימי עסקים מיום שליחת ההודעה המקוונת (בסעיף זה – השימוע).

(ג) אפשרות המבקש לסמן באופן מקוון
את בחירתו באחת מאלה:

(1) המנהל ישלח הודעה מקוונת
לקונה, אם הוא עוסק, שבה יוצע
לקונה לקבל על עצמו את תשלום
המס בשל העסקה; הודעה כאמור
תכלול מספר בעבור חשבונית המס
שיוציא הקונה, אם יבחר לקבל על
עצמו את תשלום המס ויאשר זאת
באופן מקוון;

(2) המבקש יוציא לקונה חשבונית
מס בלי שהוקצה לה מספר, והוראות
סעיף 38(א1) יחולו לעניין זה.

(3א) קיבל הקונה על עצמו את תשלום המס כאמור
בסעיף קטן (2א)(3)(ג1), יחולו הוראות אלה:

(1) הקונה יוציא חשבונית מס ערוכה על שמו
הוא ויציין בה את המספר שהקצה לה המנהל;
הקונה ידווח על העסקה בדוח שעליו להגיש בשל
עסקאותיו לפי פרק י"א;

(2) המבקש יוציא חשבונית מס שבה תדווח
העסקה כאילו היה חל עליה מס בשיעור אפס, יציין
בה את המספר שהוקצה לחשבונית המס כאמור
בפסקה (1) וכן כי היא הוצאה מכוח סעיף קטן זה.

(4א) על שימוע לפי סעיף קטן (2א)(3)(ב) יחולו הוראות
אלה:

(1) עד קיומו של השימוע המבקש לא יקבל
מספר לאותה חשבונית מס, אלא אם כן החליט
המנהל להקצות מספר לחשבונית;

(2) המנהל רשאי לקיים את השימוע באמצעות היוועדות חזותית; לעניין פסקה זו, "היוועדות חזותית" – תקשורת בין כמה מוקדים המאפשרים העברת תמונה וקול בזמן אמת;

(3) בחר המבקש שלא להתייבב לשימוע, יראו את ההחלטה המקדמית כהחלטה שלא להקצות מספר כאמור בפסקה (4) רישה;

(4) החליט המנהל לאחר קיום השימוע כי הוצאה של חשבונית המס בנסיבות העניין תהיה שלא כדין – לא יקצה לה מספר; המנהל יחליט בבקשה בתוך יום עסקים אחד מתום השימוע; לא החליט המנהל בבקשה בתוך פרק הזמן כאמור, יראו את הבקשה להקצאת מספר כאילו התקבלה והמנהל יקצה לחשבונית המס מספר;

(5) על ההחלטה שלא להקצות לחשבונית המס מספר לפי פסקה (4) רשאי העוסק להשיג לפני המנהל בתוך שלושים ימים לאחר קיום השימוע, או במועד מאוחר יותר שהתיר המנהל מטעמים מיוחדים; על השגה לפי פסקה זו יחולו הוראות אלה:

(א) המנהל יחליט בהשגה בתוך 21 ימי עסקים מיום הגשתה; לא החליט המנהל בהשגה בתוך התקופה האמורה, יראו את ההשגה כאילו התקבלה;

(ב) הודעה על החלטת המנהל בהשגה, ועל נימוקיה, תומצא למבקש;

(ג) מי שקיבל את ההחלטה לאחר קיום השימוע, לא יחליט בהשגה עליה;

(6) על החלטת המנהל בהשגה לפי פסקה (5) רשאי העוסק לערער לפני בית המשפט המחוזי, והוראות סעיף 83(ב) ר(ג) יחולו לעניין זה.

(ד) סעיף קטן (ד) – לא ייקרא ;

(5) בסעיף 69א(ב), אחרי "הרישום של הקונה" יבוא "ולגבי כל חשבונית מס הכוללת מספר שהקצה לה המנהל – יצוין המספר";

(6) בסעיף 113 –

(א) סעיף קטן (א1) – לא ייקרא ;

(ב) בסעיף קטן (ב), פסקה (2) – לא תיקרא ;

(ג) בסעיף קטן (ג), המילים "על אייהקצאה או על ההקצאה בתנאים, לפי העניין," – לא ייקראו.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), בתקופות שלהלן יקראו את סעיף 38(א1) לחוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסימן זה, כך :

(1) מיום א' בטבת התשפ"ה (1 בינואר 2025) עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025) במקום "5,000" יבוא "20,000";

(2) מיום י"ב בטבת התשפ"ו (1 בינואר 2026) עד יום כ"א בטבת התשפ"ז (31 בדצמבר 2026) במקום "5,000" יבוא "15,000";

(3) מיום כ" בטבת התשפ"ז (1 בינואר 2027) עד יום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2027) במקום "5,000" יבוא "10,000".

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), בתקופה שמיום כ' בטבת התשפ"ד (1 בינואר 2024) ועד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024) יקראו את חוק מס ערך מוסף, כנוסחו בסימן זה, כך :

(1) בסעיף 38(א1), במקום "5,000" יבוא "25,000", והמילים "או (א3)(1) או (א4)" – לא ייקראו ;

(2) בסעיף 47 –

(א) בסעיף קטן (א2), במקום פסקה (3) יבוא :

"(3) ביקש עוסק מורשה מהמנהל להקצות מספר לחשבונית מס כאמור בפסקה (1), יקצה המנהל מספר לחשבונית המס באופן מקוון." ;

(ב) סעיפים קטנים (א3) ו-(א4) – לא ייקראו.

(ד) (1) שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להאריך בצו את התקופה האמורה בסעיף קטן (ג) כך שתחול שנה נוספת, ויחולו פסקאות (1) ו-(2) לסעיף קטן (ג), או לקבוע בצו שיחולו הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב); לא קבע שר האוצר צו כאמור עד יום ל' בכסלו התשפ"ה (31 בדצמבר 2024), או לא אישרה ועדת הכספים את הצו האמור עד אותו מועד, יפקע תוקפם של סעיפים קטנים (א) ו-(ב) (בסעיף זה – מועד הפקיעה הראשון).

(2) האריך שר האוצר בצו את התקופה כאמור בפסקה (1), רשאי הוא, בתום אותה תקופה, לקבוע בצו, באישור ועדת הכספים, שיחולו הוראות סעיף קטן (א), ויקראו את סעיף 38(א1) לחוק מס ערך מוסף כך בתקופות שלהלן:

(א) מיום י"ב בטבת התשפ"ו (1 בינואר 2026) עד יום כ"א בטבת התשפ"ז (31 בדצמבר 2026), במקום "5,000" יבוא "15,000";

(ב) מיום כ" בטבת התשפ"ז (1 בינואר 2027) עד יום א' בטבת התשפ"ח (31 בדצמבר 2027), במקום "5,000" יבוא "10,000".

(3) לא קבע שר האוצר צו כאמור עד יום י"א בטבת התשפ"ו (31 בדצמבר 2025), או לא אישרה ועדת הכספים את הצו האמור עד אותו מועד, יפקע תוקפם של סעיפים קטנים (א) ו-(ב) (בסעיף זה – מועד הפקיעה השני).

סימן ב' – תחולה 39. הוראות סימן זה יחולו לעניין חשבוניות מס שיוציא עוסק מיום תחילתו של סימן זה ועד תום תוקפו.

סימן ג': הוראות שונות

40. תיקון פקודת מס הכנסה⁸⁶, בסעיף 47א, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

⁸⁶ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח התשפ"ג, עמ' 263.

"(ב) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), קיבל יחיד בשנת מס מסוימת החזר מהמוסד לביטוח לאומי בשל תשלום ביתר של דמי ביטוח ששילם בשנת מס קודמת, כאמור בסעיף 362 לחוק הביטוח (בסעיף קטן זה – החזר), יותר לו ניכוי של 52% מסכום דמי הביטוח ששילם בשנת המס המסוימת לאחר שהופחת מהם סכום החזר שקיבל באותה השנה; עלה סכום החזר שקיבל יחיד בשנת מס מסוימת על סכום דמי הביטוח ששילם באותה שנת מס, יראו 52% מההפרש, לעניין פקודה זו, כהשתכרות או כרווח מעסק או ממשלח יד של מי שקיבל אותם, בעת שקיבל אותם; לעניין זה, "סכום החזר" – למעט תוספת ששולמה לפי סעיף 362 לחוק הביטוח."

סימן ג' – תחולה 41 הוראות סעיף 47א לפקודת מס הכנסה, כנוסחו בסימן זה, יחולו על בירור הכנסתו החייבת של יחיד החל משנת המס 2025 ואילך.

פרק ז': תחילה

תחילה 42. תחילתו של חוק זה ביום י"ב בסיוון התשפ"ג (1 ביוני 2023), אלא אם כן נקבע בו אחרת.
